

3.4) ชุมชน มีแนวโน้มที่จะทำให้บุคคลประกอบอาชีพการมได้ดังนี้คือ

ก. การขยายตัวของงาน (Urbanization) กล่าวคือ เมื่อภาวะการณ ขยายตัวของเมืองมีมากขึ้น ก่อให้เกิดความเจริญด้านต่างๆ นอกจากจะมีธุรกิจการค้าต่างๆ เกิดขึ้นแล้วยังมีธุรกิจการให้บริการสถานเริงรมย์และแหล่งอบายมุขเกิดตามมาด้วย ธุรกิจประเภท หลังนี้มักจะเป็นที่มาของอาชญากรรมเพราะผู้ที่ต้องการไปเที่ยวได้นำเงินไปเที่ยวยังสถานบริการ ดังกล่าว เมื่อไม่มีเงินมักจะทำการประทุษร้ายต่อชีวิตร่างกายและทรัพย์สินของผู้อื่น เพื่อตนเอง จะได้นำเงินไปเที่ยวยังสถานบริการเหล่านั้น ซึ่งผลการศึกษาในเรื่องการขยายตัวของเมืองที่ทำให้ เกิดอาชญากรรมดังกล่าวข้างต้นนี้ สอดคล้องกับผลวิจัยที่ทำโดยสำนักงานเลขาธิการองค์การ สหประชาชาติที่ได้เสนอต่อที่ประชุมในปี ค.ศ. 1977 โดยใช้สถิติอาชญากรรมของทางราชการ 63 ประเทศ เป็นผลจากการขยายตัวของเมืองหรือการขยายตัวทางอุตสาหกรรมหรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ยิ่งมีการขยายตัวของเมืองและอุตสาหกรรมมากขึ้นเท่าใดจำนวนอาชญากรรมก็ยิ่งมากขึ้น เท่านั้น

ข. ชนบท อาชญากรรมที่เกิดขึ้นในชนบทแตกต่างตามสภาพประเภท ของการทำมาหาเลี้ยงชีพที่ตั้งของชุมชน เช่น มีการประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย ประทุษร้ายต่อ ทรัพย์สิน บางแห่งก็มีคดีเล็กๆ น้อยๆ เช่น การพนัน โสเภณี ยาเสพติด มีข้อสังเกตว่า อาชญากรรมส่วนใหญ่มักจะกระทำขึ้นในท้องถิ่นซึ่งผู้กระทำผิดไม่ได้มีภูมิลำเนาอยู่

3.5) อิทธิพลจากวัฒนธรรมและความเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม ทางวัตถุมีอิทธิพลเหนือวัฒนธรรมทางจิตใจมากขึ้นทุกขณะ ก่อให้เกิดความไม่สมดุลของ วัฒนธรรมขึ้น การรับวัฒนธรรมทางตะวันตกมาใช้ โดยมิได้ดัดแปลงให้เหมาะสมกับบุคคล สถานการณ์ สิ่งแวดล้อมและคุณค่าทางสังคมจึงเป็นสิ่งผลักดันให้แต่ละคนประพฤติแตกต่างกัน ออกไปหรืออาจทิ้งระเบียบแบบแผนอันเป็นประเพณีดั้งเดิมของตนในที่สุด หากรุนแรงมากก็เป็น ภัยต่อสังคม ก่อให้เกิดการไม่สอดคล้องกลมุนวุ่นวาย

3.6) อิทธิพลจากสื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ สิ่งพิมพ์ต่างๆ เหล่านี้ นับว่าเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความประพฤติของบุคคลในสังคมเป็นอย่างมาก อาจเป็นสาเหตุยั่วยุก่อให้เกิดอาชญากรรม เช่น การเสนอข่าวอาชญากรรมโดยละเอียดอาจมีผลให้ คนที่มีความโน้มเอียงไปในทางที่จะประกอบอาชญากรรมอยู่แล้ว เกิดความคิดที่จะประกอบ อาชญากรรมในแนวเดียวกันหรือสื่อมวลชนเสนอข่าวเป็นไปในทำนองให้เห็นว่าอาชญากรรมเป็น สิ่งไม่น่ารังเกียจให้ผลคุ่มค่าหรือลงข่าวสรรเสริญยกย่องแสดงความเห็นใจผู้กระทำผิด สื่อมวลชน บางประเภทแสดงให้เห็นถึงเทคนิคของการประกอบอาชญากรรมทำให้ผู้ชมโดยเฉพาะเด็กเกิด ความอยากรทดลอง

3.7) สิ่งเสพติดให้โทษ อาชญากรรมต่างๆ อาจเกิดขึ้นได้ถ้าผู้กระทำผิด ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสิ่งเสพติดให้โทษต่างๆ กัน เช่น ความผิดในการประทุษร้ายต่อชีวิตและ ร่างกายหรือประทุษร้ายต่อทรัพย์สินขณะต้องการยาเสพติดมาบำบัดความต้องการทางจิตใจและ

ร่างกายของผู้เสพ ซึ่งความผิดเหล่านี้เป็นการกระทำที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อนหรือขาดเจตนาโดยแท้จริงมาแต่แรก แต่สิ่งเสพติดจะไปกระตุ้นประสาทและจิตใจของผู้เสพให้อีกเหิมและสามารถทำลายการควบคุมของผู้เสพได้โดยง่าย

3.8) อาชญากรรมอันสืบเนื่องมาจากการจราจร อาชญากรรมประเภทนี้มีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น เพราะในเรื่องอุบัติเหตุมักจะเกิดขึ้นจากปัจจัยในด้านสภาพของท้องถนนและสัญญาณจราจรมากกว่าจะเกิดมาจากตัวผู้ขับขี่รถยนต์

3.9) อาชญากรรมอันมีสาเหตุมาจากการย้ายภูมิลำเนาที่ถิ่นที่อยู่เดิม การหลบหนีภัยธรรมชาติ การแสวงหาโชคในประเทศอื่น ๆ ทำให้เกิดความผิดในด้านการละเมิดกฎหมายและระเบียบว่าด้วยหนังสือเดินทางและการเข้าเมือง การปลอมแปลงเอกสาร การลักทรัพย์และโสเภณี

ดังนั้นจึงกล่าวสรุปได้ว่าปัจจัยทั้ง 3 ประการ ได้แก่ ปัจจัยทางกายภาพ ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางด้านจิตใจ มีส่วนผลักดันให้บุคคลประกอบอาชญากรรม ซึ่งปัจจัยดังกล่าวนี้จะถูกกำหนดโดยภาวะและเงื่อนไขของสังคมซึ่งเป็นภาวะที่สมาชิกของสังคมไม่อาจหลีกเลี่ยงและอิทธิพลของภาวะแวดล้อมเป็นตัวกำหนดปัจจัยดังกล่าวที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่จะกระทำความผิด เมื่อภาวการณ์กระทำความผิดของบุคคลถูกกำหนดโดยภาวะและเงื่อนไขของสังคมแล้ว บุคคลผู้ประกอบอาชญากรรมจึงไม่ควรที่จะถูกตำหนิและลงโทษให้สาสมกับความผิดจากกฎเกณฑ์ของสังคม โดยธรรมชาติของมนุษย์ส่วนใหญ่แล้วไม่ยากกระทำความชั่วให้สังคม ประณามว่าเป็นคนเลว ทุกคนต้องการการยอมรับยกย่องจากสังคมด้วยกันทั้งสิ้น แต่อย่างไรก็ตามเมื่อสมาชิกของสังคมผู้หนึ่งผู้ใดได้ละเมิดกฎหมายซึ่งเป็นระเบียบแบบแผนและกรอบของความประพฤติในสังคมแล้วจะต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ทั้งนี้เพื่อป้องกันให้เกิดความมั่นคงหรือความปลอดภัยของสังคมส่วนรวมถูกกระทบกระเทือนตลอดจนเพื่อให้ผู้กระทำความผิดเกิดความหยาบช้าและให้ประชาชนทั่วไปหวาดหวั่นไม่กล้ากระทำความผิด ดังนั้นเมื่อปรากฏว่ามีการกล่าวหาบุคคลหนึ่งบุคคลใดกระทำความผิดจะต้องถูกจับกุมและควบคุมตัวไว้ในเรือนจำ แต่อย่างไรก็ตามเมื่อศาลยังมิได้มีคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดจริงแล้วก็ยังถือว่าบุคคลนั้นยังเป็นผู้บริสุทธิ์อยู่ ดังนั้นการปฏิบัติต่อบุคคลเหล่านี้จะต้องคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ โดยไม่ทำให้ศักยภาพในการพัฒนาของตนเองเสียไป

2.4.2 ทฤษฎีการผูกมัดทางสังคม (Social Bonding Theory)

Herchi (อ้างถึงใน Ward, D.A, T, R.D, and Perrin, 1994) ได้เสนอทฤษฎีที่ใช้ในการควบคุมสังคม ทฤษฎีนี้เชื่อว่าบุคคลทุกคนมีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดสาเหตุที่บุคคลไม่กระทำความผิด เนื่องจากมีมูลเหตุที่ทำให้บุคคลทำตามกฎระเบียบหรือบรรทัดฐานของสังคม มีรากฐานมาจากพันธะที่ผู้นั้นมีต่อสังคม บรรทัดฐานบางส่วนจะผูกมัดยึดเหนี่ยวบุคคลไว้กับสถานการณ์ทางสังคมเรียกว่า พันธะทางสังคม อย่างไรก็ตามบุคคลมีความแตกต่างในเรื่องที่จะ

ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม หากมีความเชื่อแน่วแน่ว่าจะทำผิดจะมีมากขึ้น หากมีความเชื่อมากบุคคลจะไม่ละเมิดกฎหมาย และมีความประพฤติที่จะปฏิบัติหรือเห็นด้วยกับกฎเกณฑ์ของสังคม Herchi ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลไว้ 4 ประการ คือ

1. การผูกมัด (Commitment) เป็นความผูกพันทางจิตใจที่จะยอมรับต่อพันธะต่าง ๆ ในสังคม เป็นการยอมรับที่จะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์แนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง เป็นความปรารถนาอย่างแรงกล้าเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ฯลฯ

2. ความผูกพัน (Attachment) เป็นความผูกพันที่มีเหตุผลของบุคคล อาทิ ความผูกพันทางด้านอารมณ์ของบุคคลที่แสดงออกกับสิ่งหนึ่งสิ่งใด เช่น ความผูกพันภายในครอบครัวจะทำให้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนลดลง หากบุคคลมีความผูกพันกับครอบครัวอย่างใกล้ชิด

3. ความเกี่ยวข้อง (Involvement) เป็นความสัมพันธ์ที่บุคคลมีขึ้นภายหลังที่ได้มีความผูกมัดผูกพันต่อครอบครัวแล้ว ความเกี่ยวข้องที่จะเข้าร่วมกิจกรรมภายในครอบครัวและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคมตามที่ตนมีพันธะ มีความแตกต่างกันออกไปตามแต่ละบุคคล ขึ้นอยู่กับบุคคลผู้นั้นมีความผูกมัดผูกพันกับครอบครัวมากน้อยเพียงใด และเมื่อบุคคลมีความเกี่ยวข้องกับครอบครัวหรือสังคมมาก โอกาสที่จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนจึงมีน้อย อาทิ การมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ โรงเรียน โบสถ์ การทำงาน และการเล่นกีฬา เป็นต้น

4. ความเชื่อ (Belief) เป็นความเชื่อในความเป็นธรรมของกฎหมาย กล่าวคือ ถ้าบุคคลมีความเชื่อว่ากฎหมายมีความเป็นธรรมแก่ตน แน่วแน่ว่าจะปฏิบัติตามกฎหมายจะมีมาก แต่ถ้าความเชื่อกฎหมายไม่เป็นธรรม การปฏิบัติตามกฎหมายจะมีน้อยและการกระทำผิดก็จะเกิดขึ้น

ซึ่งจากทฤษฎีนี้สรุปได้ว่า มูลเหตุการกระทำผิดของบุคคลขึ้นอยู่กับคุณลักษณะส่วนบุคคล ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว ความใกล้ชิด การมีพันธะ รวมถึงการได้เข้าร่วมกิจกรรมกับสถาบันทางสังคมต่าง ๆ

2.4.3 ทฤษฎีความสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน (Differential Association Theory)

Ward. and et al. (1994) ได้สรุปทฤษฎีความสัมพันธ์ที่แตกต่างในการคบค้าสมาคม ของ Sutherland โดยมีสมมติฐานว่าการที่บุคคลจะมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เหมาะสม โดยมีขบวนการดังนี้ (อ้างถึงในสมศักดิ์ ยุทธโอภาส, 2544)

1. พฤติกรรมการเป็นอาชญากรเกิดจากการเรียนรู้ การเรียนรู้ได้จากการอบรมสั่งสอนโดยตรง และเรียนรู้จากปัจจัยอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลจากกระบวนการทางสังคม

2. พฤติกรรมของการเป็นอาชญากร เป็นการเรียนรู้จากการติดต่อสื่อสารจากบุคคลอื่น การติดต่อสื่อสารนั้นมีอยู่หลายวิธี อาทิ การเรียนรู้จากการสนทนา รวมถึงการเรียนรู้

จากการติดต่อสื่อสารโดยสัญลักษณ์ เช่น การแสดงกิริยาท่าทาง หรือสัญลักษณ์อื่นใดที่ทำให้เข้าใจกันได้

3. การเรียนรู้ที่สำคัญที่สุดคือ การเรียนรู้จากบุคคลที่มีความใกล้ชิดสนิทสนม เนื่องจากการยอมรับและมีการถ่ายทอดพฤติกรรมอาชญากรรมได้ดีกว่าบุคคลที่ไม่คุ้นเคยกัน

4. การเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรม ประกอบด้วยการเรียนรู้จากองค์ประกอบอื่นๆ ที่เป็นสิ่งกระตุ้นให้กระทำผิดด้วย อาทิ เทคนิคและวิธีการในการประกอบอาชญากรรม การวางแผนที่เป็นเฉพาะของตนเอง รวมทั้งมีแนวคิดต่างๆ

5. พฤติกรรมในการกระทำผิดหรือการประกอบอาชญากรรม บุคคลเรียนรู้ได้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมนั้นๆ หากบุคคลอยู่ในสังคมที่บุคคลอื่นให้ความสำคัญแก่การเคารพต่อกฎเกณฑ์ของสังคมบุคคลนั้นก็จะได้เคารพกฎหมายไปด้วย แต่หากบุคคลไปอยู่ในสังคมท่ามกลางบุคคลอื่นที่คอยแต่จะละเมิดกฎหมายบุคคลนั้นก็จะได้ละเมิดกฎหมายไปด้วย ดังนั้นบุคคลในสังคมจะปฏิบัติตามกฎหมายหรือไม่ เป็นสิ่งที่สามารถเรียนรู้ได้จากบุคคลในสังคมนั้นๆ

6. การกระทำผิดกฎหมาย เป็นเพราะบุคคลมีความพึงพอใจที่จะละเมิดกฎหมายมากกว่าที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย แนวคิดนี้เป็นหลักสำคัญของทฤษฎีความแตกต่างในการคบค้าสมาคม

7. ผลที่ได้จากการติดตอสัมพันธ์กับพฤติกรรมอาชญากร และพฤติกรรมที่เป็นปฏิปักษ์ต่ออาชญากรนั้น เนื่องมาจากความถี่ ระยะเวลา ที่บุคคลนั้นไปติดตอสัมพันธ์และได้รับประสบการณ์มาตามลำดับก่อนหรือหลัง และมีความรู้สึกแรงกล้าที่จะรับพฤติกรรมนั้น

8. ขบวนการของการเรียนรู้พฤติกรรม มีความสัมพันธ์กับแบบของอาชญากรรม และแบบที่ต่อต้านอาชญากรรมมีลักษณะเดียวกันกับเรียนรู้อื่น ๆ กล่าวคือบุคคลกระทำผิดเนื่องจากการได้สัมผัสกับรูปแบบหรือแบบแผนของอาชญากรรม ในขณะเดียวกันก็เรียนรู้รูปแบบการเป็นคนดี มีพื้นฐานมาจากการเรียนรู้เช่นเดียวกันกับการเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรมในลักษณะการเรียนรู้แบบและการติดต่อสื่อสาร เป็นต้น

9. พฤติกรรมอาชญากร เป็นการแสดงออกถึงความต้องการและค่านิยมโดยทั่ว ๆ ไป แต่จะอธิบายว่าคนกระทำผิดเพราะมีความต้องการและค่านิยมโดยทั่ว ๆ ไปนั้น ไม่สามารถที่จะอธิบายได้ เพราะพฤติกรรมที่ไม่เป็นอาชญากรก็แสดงออกถึงความต้องการและค่านิยมแบบเดียวกัน

โดยสรุปแล้ว ทฤษฎีความสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน เป็นทฤษฎีที่ให้ความสนใจในเรื่องความเข้ม ความสัมพันธ์ในการติดต่อกันบุคคล เช่น อาจจะเป็นเพื่อน หรือบุคคลที่กระทำผิดมาก่อนแล้ว ดังนั้น มูลเหตุหรือสาเหตุของการทำความผิดของบุคคลมีความเกี่ยวข้องกันกับความถี่ ความเข้ม และการติดต่อสื่อสารของบุคคลกับบุคคลที่มีพฤติกรรมกระทำผิด จึงทำให้บุคคลมีโอกาสดำเนินการผิดเพิ่มมากขึ้น จากแนวคิดทฤษฎีดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยได้นำมาอธิบาย

ไว้และเป็นแนวทางในการกำหนดแนวทางคำถามในการอธิบายสาเหตุหรือมูลเหตุการกระทำ ความผิดของนักโทษที่มีโทษประหารชีวิตคดีอาญาโดยวิธีการฉีดยาในการศึกษาครั้งนี้

2.4.4 ทฤษฎีการยึดค่านิยมของชนชั้นกลาง (Theory of Middle Class Measuring Rod)

โคเฮน (อ้างถึงใน อรรถพ ชูบำรุง, 2539) มองว่า วัฒนธรรมร่งเกิดจากผลของความขัดแย้งทางจิตใจกับความสามารถและโอกาส กล่าวคือ จิตใจมีความต้องการเพราะได้รับค่านิยมจากชนชั้นกลาง แต่ขาดความสามารถที่จะทำให้ได้ตามความต้องการรวมทั้งโอกาสก็ไม่อำนวย และค่านิยมของชนชั้นกลางได้เป็นหลักของกฎหมายชนชั้นกรรมาชีพไม่อาจจะปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายตามค่านิยมของชนชั้นกลางได้ ค่านิยมที่สำคัญ ๆ อาทิ ความสำเร็จ ความมีเหตุผล ความซื่อสัตย์ การวางแผนระยะยาวอย่างรอบคอบ การพักผ่อน ความพอใจ ดังนั้นชนชั้นกรรมาชีพจึงสร้างวัฒนธรรมขึ้นมาเอง เพื่อเป็นหลักในการยึดและจะได้มีฐานะทางสังคมเช่นเดียวกับชนชั้นกลาง วัฒนธรรมที่สร้างขึ้นนี้จัดเป็นวัฒนธรรมร่งของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด เป็นผลนำไปสู่การกระทำความผิดต่อกฎหมายของบ้านเมือง ลักษณะสำคัญของวัฒนธรรมดังกล่าวมีอยู่ 6 ประการคือ

1. การไม่เห็นประโยชน์ของสิ่งต่าง ๆ เช่น การลักขโมย การปล้น จี้ชิงทรัพย์ กระทำเพื่อสนองตอบต่ออารมณ์ ทั้งยังเป็นการกระทำที่ขาดเหตุผลด้วย
2. การผูกพยาบาท มีลักษณะ กล่าวคือ ผู้กระทำความผิดจะรู้สึกที่ต้องการล้างแค้นและจะดีใจหรือมีความสุขที่ได้กระทำผิดที่ส่งผลให้ผู้อื่นประสบความเดือดร้อน
3. การทำในสิ่งตรงข้าม กล่าวคือ จะมีการกระทำในสิ่งตรงกันข้ามกับสิ่งที่ชนชั้นกลางยึดถือ
4. ทำได้สารพัดอย่าง คือ สามารถกระทำความผิดได้หลายอย่างและยังประพฤติกว้างขวางไปทางประสังร้าย ป่าเถื่อน ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ทำตนเป็นคนจรรยาต่ำ เป็นต้น
5. การแสวงหาความสุขเพียงชั่วครู่ชั่วยาม โดยดำเนินชีวิตไปวันหนึ่ง ๆ โดยไม่มีแผนการอะไร ชอบทำสิ่งตื่นเต้น ขาดความอดทน ขาดความเร่งด่วน ขาดความรอบคอบในเรื่องผลได้และคุณค่าในระยะยาว
6. ความเป็นอิสระของกลุ่ม เป็นลักษณะของการปฏิบัติที่ไม่ยึดติดข้อห้ามต่าง ๆ ในสังคม ยกเว้นความต้องการของกลุ่ม ความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่มเป็นไปอย่างเหนียวแน่นหยิ่งผยองไม่แยแสต่อกลุ่มอื่น ๆ

จากทฤษฎีดังกล่าวผู้วิจัยได้หยิบยกเอาประเด็นการกระทำความผิดที่เกิดจากสาเหตุความขัดแย้งหรือการต้องการล้างแค้นส่วนตัว จนทำให้ผู้กระทำความผิดได้ผูกพยาบาทผู้อื่น และนำไปสู่การกระทำความผิดที่ต้องโทษประหารชีวิต และจากทฤษฎีนี้สามารถอธิบายให้เราเข้าใจได้ว่าค่านิยมเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดพฤติกรรมของบุคคล เช่นจะเห็นว่า ค่านิยมความ

ต้องการความสุขสบายของบุคคลในสังคม ทำให้ต้องดิ้นรนแสวงหาทรัพย์สินเงินทองจนในที่สุดก็นำไปสู่การก่ออาชญากรรม

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับมูลเหตุการกระทำความผิดทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยสามารถนำมาใช้ในการอธิบายและพอจะสรุปได้ว่าสาเหตุของการกระทำความผิดเกิดขึ้นมาจากหลายสาเหตุด้วยกัน โดยมีปัจจัย 3 ด้านเป็นตัวกำหนดที่สำคัญได้แก่ ปัจจัยทางกายภาพและสิ่งแวดล้อม ปัจจัยทางด้านจิตใจ และปัจจัยทางสังคม ซึ่งจากปัจจัยดังกล่าวผู้วิจัยได้นำมาอธิบายไว้ในการศึกษาครั้งนี้ถึงสาเหตุหรือมูลเหตุการกระทำความผิด ได้แก่ ความรุนแรงในครอบครัว ความต้องการด้านเศรษฐกิจ ความขัดแย้ง/การล้างแค้นส่วนตัว แรงกดดันจากเพื่อนและสังคม ความหึงหวงชั้นคู่สาว การติดยาเสพติด ความเชื่อในสิ่งที่มีผิดต่อศีลธรรม

2.5 ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม

2.5.1 ทฤษฎีพฤติกรรม

การศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ ได้มีนักจิตวิทยา นักสังคมวิทยา นักมานุษยวิทยา และนักพฤติกรรมศาสตร์ ได้ศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมไว้หลายทฤษฎี สำหรับด้านสังคมวิทยาเป็นศาสตร์ทางพฤติกรรม หรือพฤติกรรมศาสตร์ ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์และพฤติกรรมของมนุษย์ (บรรพต วีระชัย, อ้างถึงในจิโรจน์ ศิริวัฒนา, 2543) และในด้านมนุษยวิทยาทางวัฒนธรรมเป็นการศึกษาถึงพฤติกรรมของมนุษย์ที่ได้เรียนรู้มาโดยได้รับอิทธิพลหรือผลงานจากสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมที่ครอบคลุมในสังคมนั้น (ธงชัย สันติวงศ์ อ้างถึงในจิโรจน์ ศิริวัฒนา, 2543) ด้วยเหตุที่มีศาสตร์หลายแขนงและทฤษฎีหลายทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม ก่อนที่จะกล่าวถึงทฤษฎีต่าง ๆ ควรทำความเข้าใจถึงความหมายของพฤติกรรมให้เข้าใจตรงกัน ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวไว้ดังนี้

2.5.1.1 ความหมายของพฤติกรรม

สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ (อ้างถึงในจิโรจน์ ศิริวัฒนา, 2543) ได้กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึง ปฏิกริยา หรือกิจกรรมทุกชนิดของสิ่งมีชีวิต จะสังเกตได้หรือไม่ก็ตาม

ซาดา จิตพิทักษ์ (อ้างถึงในจิโรจน์ ศิริวัฒนา, 2543) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคลนั้นไม่รวมเฉพาะสิ่งที่แสดงปรากฏออกมาภายนอกเท่านั้น แต่ยังรวมถึงสิ่งที่อยู่ภายในใจของบุคคลซึ่งคนภายนอกไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง เช่น คุณค่า (Value) ที่เขายึดถือเป็นหลักในการประเมินสิ่งต่าง ๆ หรือเจตคติ (Attitude) ที่เขามีต่อสิ่งต่าง ๆ ความคิดเห็น (Opinion) ความเชื่อ (Belief) รสนิยม (Taste) และสภาพจิตใจ ซึ่งถือได้ว่าเป็นลักษณะของบุคลิกภาพของบุคคลเป็นเหตุปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรม

อรรถัย ชื่นมนุษย์ (อ้างถึงในจิโรจน์ ศิริวัฒนา, 2543) กล่าวว่า พฤติกรรมเป็นสิ่งที่จะเป็นเรื่องต้องเกี่ยวข้องกับระหว่างบุคคล พฤติกรรมบุคคลหนึ่งจะเป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดปฏิกริยาจากบุคคลอื่น หรือเป็นสิ่งที่ทำให้คนอื่น ๆ มีพฤติกรรมต่าง ๆ ได้ด้วย

ธงชัย สันติวงษ์ (อ้างถึงในจิโรจน์ ศิริวัฒนา, 2543) กล่าวว่า พฤติกรรมมนุษย์เป็นกระบวนการต่าง ๆ ของตัวบุคคลที่ปฏิบัติต่อสภาพแวดล้อมที่มีอยู่ภายนอก
 แบนดูรา (อ้างถึงในจิโรจน์ ศิริวัฒนา, 2543) กล่าวว่าความรู้ ความเข้าใจ หรือความเชื่อของคนมีบทบาทสำคัญต่อการแสดงออกซึ่งพฤติกรรม

กัสคิน (อ้างถึงในจิโรจน์ ศิริวัฒนา, 2543) กล่าวว่า พฤติกรรมของบุคคลเป็นผลสะท้อนมาจากตำแหน่งทางสังคมของมนุษย์ ทฤษฎีบทบาทเป็นข้อตกลงเบื้องต้นที่องค์การหรือสถาบันในสังคมคาดหวังว่าบุคคลที่มีตำแหน่ง ควรจะประพฤติและปฏิบัติเช่นเดียวกับตัวละครที่ถูกกำหนดบทบาทให้แสดง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าพฤติกรรมในงานวิจัยครั้งนี้ หมายถึง กิจกรรมหรือการกระทำที่แสดงปรากฏออกทั้งที่สังเกตได้หรือสังเกตไม่ได้ เช่น ความรู้สึก ความคิดเห็นทัศนคติ ค่านิยม ตลอดจนความประพฤติและการปฏิบัติที่แสดงออกมา ซึ่งพฤติกรรมต่าง ๆ เหล่านี้มีผลต่อพฤติกรรมของผู้ต้องชังในการกระทำผิดคดีอาชญาเสพยาเสพติดก่อนต้องโทษในเรือนจำกลางขอนแก่น

2.5.1.2 ทฤษฎีเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์

แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์ นักพฤติกรรมศาสตร์ตลอดจนนักวิชาการสาขาต่าง ๆ ได้มีการศึกษาไว้มากมายแต่ละทฤษฎีมีความหมายแตกต่างกันในรายละเอียดขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการศึกษา ซึ่งล้วนแต่เป็นประโยชน์ในแง่มุมต่าง ๆ ทฤษฎีที่น่าสนใจศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์มีดังต่อไปนี้ (อ้างถึงในจิโรจน์ ศิริวัฒนา, 2543)

1) ทฤษฎีเบญจามิน เอส บลูม (Benjamin S.Bloom) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมไว้ว่าเป็นกิจกรรมทุกประเภทที่มนุษย์กระทำอาจสังเกตได้หรือไม่ได้ และพฤติกรรมดังกล่าวนี้ได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1.1) พฤติกรรมด้านความรู้ (Cognitive Domain) พฤติกรรมด้านนี้มีขั้นตอนของความสามารถด้านความรู้ การใช้ความคิดและพัฒนาด้านสติปัญญา จำแนกไว้ตามลำดับมี 6 ขั้นตอน คือ ความรู้ (Knowledge) ความเข้าใจ (Comprehension) การนำความรู้ไปใช้ (Application) การวิเคราะห์ (Analysis) การสังเคราะห์ (Synthesis) การประเมินผล (Evaluation)

1.2) พฤติกรรมด้านทัศนคติ ค่านิยม ความรู้สึกความชอบ (Affective Domain) พฤติกรรมด้านนี้หมายถึง ความรู้สึก ความชอบ ความสนใจ การให้คุณค่า การรับ การเปลี่ยนค่านิยมเป็นพฤติกรรมที่เกิดภายในใจ ซึ่งต้องใช้เครื่องมือพิเศษในการวัดพฤติกรรมด้านนี้ การเกิดพฤติกรรมแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน คือ

- (1) การรับหรือการให้ความสนใจ (Receiving of Attending)
 - ก. ความตระหนัก (Awareness)
 - ข. ความยินดีหรือเต็มใจรับ (Willingness to Receive)
 - ค. การเลือกรับหรือเลือกให้ความสนใจ (Controlled or Select Attention)
- (2) การตอบสนอง (Responding)
 - ก. การยินยอมในการตอบสนอง (Acquiescence in Responding)
 - ข. ความเต็มใจที่จะตอบสนอง (Willingness to Respond)
 - ค. ความพอใจในการตอบสนอง (Satisfaction in Respond)
- (3) การให้ค่าหรือเกิดค่านิยม (Valuing)
 - ก. การยอมรับค่านิยม (Acceptance of A Value)
 - ข. ความชอบในค่านิยม (Preference of Value)
 - ค. การผูกมัด (Commitment)
- (4) การจัดกลุ่ม (Organizing)
 - ก. การสร้างแนวความคิดเกี่ยวกับค่านิยม (Conceptualization of A Value)
 - ข. การจัดระบบค่านิยม (Organizing of Value System)
- (5) การแสดงลักษณะตามค่านิยมที่ยึดถือ (Characterization by a Value)
 - ก. การวางหลักทั่วไปหรือสรุปค่านิยม (Generalized Set)
 - ข. แสดงลักษณะตามค่านิยม (Characterization)

1.3) พฤติกรรมด้านการปฏิบัติ (Psychomotor Domain)

เป็นพฤติกรรมเกี่ยวกับการใช้ความสามารถที่แสดงออกทางร่างกาย ซึ่งรวมถึงการปฏิบัติ หรือ พฤติกรรมที่แสดงออกและสังเกตได้ พฤติกรรมด้านนี้เมื่อแสดงออกมาสามารถประเมินผลได้ง่าย แต่กระบวนการที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมด้านนี้ต้องอาศัยระยะเวลา และการตัดสินใจหลายขั้นตอน ซึ่งนักวิชาการเชื่อว่ากระบวนการทางการศึกษาจะช่วยให้เกิดพฤติกรรมการปฏิบัติได้

2) ทฤษฎีปรากฏการณ์ (Phenomenology) เป็นทฤษฎีในทางสังคมศาสตร์ ทฤษฎีหนึ่งที่อธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์อย่างมีเหตุผล ทฤษฎีปรากฏการณ์เป็นแนวความคิดที่เชื่อว่า พฤติกรรมมนุษย์เป็นวิธีการที่มนุษย์ให้ความแก่โลกของเขา (Human behavior is a product of how people interpret world)

2.5.1.3 ประเภทของพฤติกรรม

การกระทำหรือการแสดงออกของมนุษย์ ทั้งความรู้สึกนึกคิด คำพูด การกระทำทางต่าง ๆ มีความสำคัญ เพราะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการอยู่ร่วมกันในสังคม การจำแนกพฤติกรรมของบุคคลอาจจำแนกออกไปหลายลักษณะ ถ้าจำแนกโดยอาศัยการสังเกตเป็นสำคัญ สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ (อ้างถึงจิโรจน์ ศิริวัฒนา, 2543) ได้แบ่งพฤติกรรมออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) พฤติกรรมภายในหรือพฤติกรรมปกปิด (Covert Behavior) คือ การกระทำหรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นในตัวบุคคล ซึ่งสมองจะทำหน้าที่รวบรวม และสั่งการมีทั้งที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ การเต้นของหัวใจ การบีบตัวของลำไส้ และที่เป็นนามธรรม ได้แก่ ความคิด ความรู้สึก ทศนคติความเชื่อค่านิยม ซึ่งมีอยู่ในสมองของคน ไม่สามารถมองเห็นได้

2) พฤติกรรมภายนอกหรือพฤติกรรมเปิดเผย (Overt Behavior) คือ ปฏิกริยาของบุคคลหรือกิจกรรมของบุคคลที่ปรากฏออกมาให้บุคคลอื่นเห็นได้ทั้งวาจา การกระทำทางต่าง ๆ เช่น การกระทำความผิด พฤติกรรมภายนอกเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของมนุษย์และเป็นสาเหตุที่สำคัญในการค้ายาเสพติด เช่น อาชญากรที่มีอิทธิพลของนักการเมือง และเจ้าหน้าที่บ้านเมืองให้ความคุ้มครอง

นอกจากนี้ สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ (อ้างถึงจิโรจน์ ศิริวัฒนา, 2543) ยังจำแนกพฤติกรรมออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1) พฤติกรรมปกปิด หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลในสังคมใดต้องเป็นไปตามขั้นตอนของการพัฒนาการ ต้องสอดคล้องกับวัฒนธรรมที่ตนเองอาศัยอยู่ และต้องเป็นไปตามกฎหมายของสังคมนั้น ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณาคือ

ประการแรก ต้องเป็นไปตามขั้นตอนของการพัฒนาการตามวุฒิภาวะของบุคคล

ประการที่สอง ต้องสอดคล้องกลมกลืนกับวัฒนธรรมสังคมที่ตนเองเป็นสมาชิกอยู่

ประการที่สาม ต้องเป็นไปตามกฎหมายระเบียบสังคมที่กำหนดไว้

2) พฤติกรรมผิดปกติ หรือพฤติกรรมอปกติ หมายถึง พฤติกรรมใดที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์พิจารณาพฤติกรรมต้องเรียกว่าพฤติกรรมผิดปกติ นักพฤติกรรมศาสตร์บางคนเรียกพฤติกรรมอปกติว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบน อาจเบี่ยงเบนไปในทางด้านบวกหรือด้านลบก็ได้ ซึ่งพฤติกรรมที่ผิดปกติในวัฒนธรรมหนึ่งอาจถือเป็นปกติในวัฒนธรรมอื่น ทั้งนี้ก็เพราะในแต่ละวัฒนธรรมต่างก็มีระบบการให้คุณค่าพฤติกรรมแตกต่างกันไป

2.5.1.4 ธรรมชาติของพฤติกรรม

จากการศึกษาความหมาย ทฤษฎี และประเภทของพฤติกรรม ทำให้ทราบมโนทัศน์ (Concept) เกี่ยวกับพฤติกรรมได้ละเอียดลึกซึ้งพอสมควรที่จะเข้าใจพฤติกรรมของคนจำเป็นต้องทราบลักษณะธรรมชาติของพฤติกรรมหรืออาจเรียกขื่อยึดถือเกี่ยวกับพฤติกรรม สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ (อ้างถึงในจิโรจน์ ศิริวัฒนา, 2543) ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

- 1) พฤติกรรมต้องมีสาเหตุ พฤติกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมภายใน พฤติกรรมภายนอก พฤติกรรมปกติ ล้วนแต่ต้องมีสาเหตุเป็นตัวการผลักดันให้บุคคลมีพฤติกรรมอย่างหนึ่ง เช่น บุคคลค้ายาเสพติด อาจมีสาเหตุมาจากความต้องการมีฐานะดีเป็นที่ยอมรับในสังคม
- 2) สาเหตุอย่างเดียวกันไม่จำเป็นต้องนำไปสู่พฤติกรรมเดียวกันก็ได้
- 3) พฤติกรรมที่ต่างกันอาจมาจากสาเหตุเดียวกันก็ได้
- 4) พฤติกรรมหนึ่งอาจมีหลายสาเหตุ

2.5.1.5 กระบวนการทางพฤติกรรม

การศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์นั้นจำเป็นต้องศึกษาหลายด้านให้ละเอียดลึกซึ้ง เพราะมนุษย์มีความฉลาดกว่าสัตว์ทั้งหลาย และสามารถเรียนรู้ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตลอดจนความต้องการที่จะอยู่เหนือธรรมชาติเอาเปรียบธรรมชาติ ทั้ง ๆ ที่มนุษย์เองเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ในความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพนั้น เปิดกระบวนการทางพฤติกรรมที่แสดงถึงลักษณะเฉพาะทางพฤติกรรม วิลลิส ทฤษฎี (อ้างถึงในจิโรจน์ ศิริวัฒนา, 2543) ได้จำแนกขั้นตอนของกระบวนการพฤติกรรมเป็น 3 กระบวนการย่อย ๆ ดังนี้

- 1) กระบวนการรู้ (Perception) คือ กระบวนการรับข่าวสารจากสภาพแวดล้อมโดยผ่านทางระบบประสาทสัมผัส กระบวนการนี้จึงรวมการรู้สึก (Sensation) ด้วย
- 2) กระบวนการรู้ (Cognition) คือ กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางจิตที่รวมการเรียนรู้ การจำ การคิด กระบวนการทางจิตดังกล่าวย่อมรวมถึงการพัฒนาด้วย กระบวนการรู้จึงเป็นกระบวนการทางปัญญา ทั้งกระบวนการรับรู้กับกระบวนการรู้ เกิดการตอบสนองทางด้านอารมณ์ซึ่งเป็นพฤติกรรมภายใน (Covert Behavior)
- 3) กระบวนการเกิดพฤติกรรมในสภาพแวดล้อม (Spatial Behavior) คือกระบวนการที่บุคคลมีพฤติกรรมเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมผ่านการกระทำที่สังเกตได้จากภายนอก เป็นพฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior)

จากแนวคิดด้านพฤติกรรมจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมของมนุษย์มีความสัมพันธ์กับสาเหตุหรือกระตุ้นสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการรับรู้ข่าวสารต่าง ๆ กฎระเบียบ ซึ่งจะส่งผลต่อพฤติกรรมการค้ายาเสพติด

2.5.1.6 สิ่งกำหนดพฤติกรรมมนุษย์ (Behavioral Determinants)

การแสดงออกหรือการกระทำของมนุษย์นั้นมาจากสาเหตุต่าง ๆ มากมาย ซึ่งเป็นตัวกำหนดให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมออกมา การเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ก็เป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้เข้าใจพฤติกรรมมนุษย์ แต่ยังมีพฤติกรรมอีกมากที่ไม่ได้เกิดขึ้นกับธรรมชาติเพียงอย่างเดียว จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาสิ่งกำหนดพฤติกรรมมนุษย์

ณรงค์ สินสวัสดิ์ (อ้างถึงในจิโรจน์ ศิริวัฒนา, 2543) ได้กล่าวถึงสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมมนุษย์มีหลายประการ ซึ่งอาจแยกได้เป็น 2 ประการ คือ

1) ลักษณะนิสัยส่วนตัวของมนุษย์แต่ละคน ได้แก่

1.1) ความเชื่อ (Belief) หมายถึง การที่บุคคลหนึ่งคิดถึงอะไรก็ได้ในแง่ข้อเท็จจริงคือคิดว่าความจริงเป็นเช่นนั้น ซึ่งอาจถูกหรือไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงก็ได้ ความเชื่ออาจได้มาโดยการเห็น การบอกเล่า การอ่านและการคิดขึ้นมาเอง เช่น คนสมัยโบราณเชื่อว่าโลกแบน

1.2) ค่านิยม (Value) หมายถึง สิ่งที่คนนิยมยึดถือประจำใจช่วยตัดสินใจในการเลือก

1.3) ทศนคติ หรือเจตคติ (Attitude) เป็นพลังสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกเป็นแกนกลางของจิตวิทยาสังคมยุคปัจจุบัน ทศนคติเป็นเรื่องละเอียดอ่อนซับซ้อน

1.4) บุคลิกภาพ (Personality) เป็นส่วนหนึ่งของลักษณะนิสัยและเป็นเครื่องมือในการกำหนดพฤติกรรม

2) สิ่งที่ไม่เกี่ยวกับลักษณะนิสัยของมนุษย์ ได้แก่

2.1) สิ่งกระตุ้นพฤติกรรม (Stimulus Object) และความเข้มข้นของสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมเป็นสิ่งที่ทำให้เราแสดงพฤติกรรมออก อาจเป็นอะไรก็ได้ เช่น ความหิว หนังสือ คำสอน เสี่ยงปืน

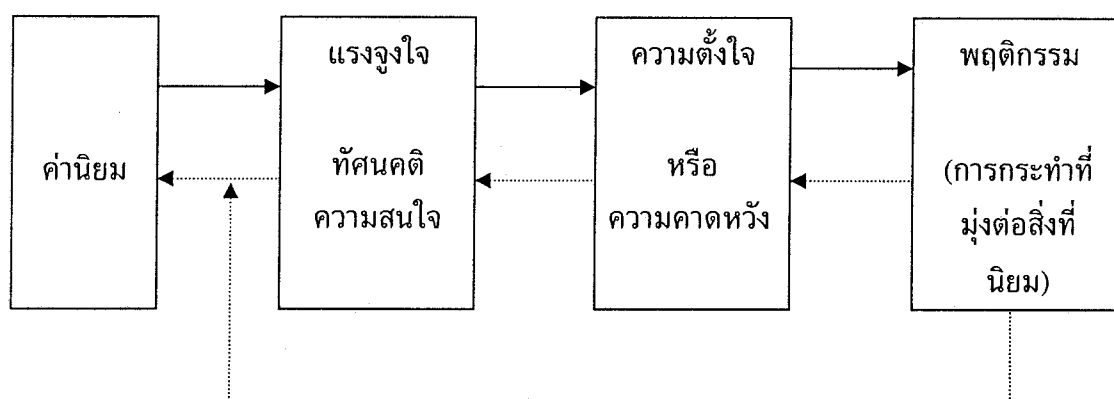
2.2) สถานการณ์ (Situation) หมายถึง สิ่งแวดล้อมทั้งเป็นบุคคลและไม่ใช่มนุษย์ ซึ่งอยู่ในสภาพที่บุคคลกำลังจะมีพฤติกรรม

จากแนวคิดดังกล่าวจะเห็นได้ว่าค่านิยมมีความสำคัญต่อพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์เป็นอย่างมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำค่านิยมมาศึกษาในกลุ่มตัวอย่างด้วย

2.5.1.7 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับองค์ประกอบอื่น ๆ

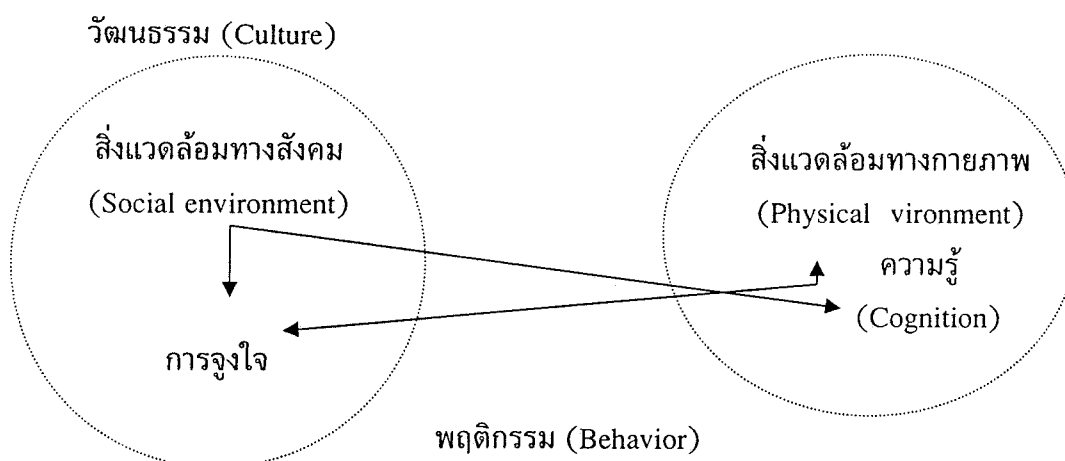
จากการศึกษาตัวกำหนดพฤติกรรมมนุษย์ซึ่งมีทั้งความเชื่อ ค่านิยม ทศนคติ ตลอดจนอิทธิพลทางด้านสรีรวิทยา บุคลิกภาพ สังคม และวัฒนธรรม เพราะฉะนั้นสิ่งที่จะมีความสัมพันธ์หรือมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมนุษย์ย่อมมีมากมายหลายอย่าง ซึ่งพอจะกล่าวโดยสังเขป ดังนี้

1) อิทธิพลของค่านิยมต่อพฤติกรรมมนุษย์ ค่านิยม หมายถึง พฤติกรรมภายในส่วนพฤติกรรมมนุษย์ หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกเป็นพฤติกรรมภายนอก มนุษย์ย่อมประพฤติปฏิบัติตามความรู้สึกนึกคิด ความชอบ หรือความนิยมของตน ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา (อ้างถึงในจิโรจน์ ศิริวัฒนา, 2543) ได้สรุปอิทธิพลของค่านิยมต่อพฤติกรรมมนุษย์ไว้ว่า ค่านิยมมีอิทธิพลต่อแรงจูงใจ ทศนคติ ความสนใจ และมีอิทธิพลต่อความตั้งใจ หรือความคาดหวังแล้วไปมีอิทธิพลพฤติกรรมหรือการกระทำที่มุ่งต่อสิ่งที่นิยมนั่นเอง และพฤติกรรมการกระทำนั้นมีผลย้อนกลับต่อความตั้งใจ แรงจูงใจ ทศนคติ ความสนใจและมีอิทธิพลต่อค่านิยมด้วย ดังภาพที่ 2 (ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา อ้างถึงในจิโรจน์ ศิริวัฒนา, 2543)

ภาพที่ 1 อิทธิพลของค่านิยมต่อพฤติกรรมมนุษย์
ที่มา: จิโรจน์ ศิริวัฒนา (2543)

2) ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมกับพฤติกรรม วัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการบุคลิกภาพของบุคคล โดยจะกำหนดเงื่อนไขให้ประพฤติตามแนวทางที่เป็นที่ยอมรับภายในสังคมอื่นๆ การรู้เรื่องวัฒนธรรมในสังคมจะช่วยเพิ่มความสามารถในการทำนายพฤติกรรมคร่าวๆ พฤติกรรมทุกอย่างได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมกับพฤติกรรมนี้ เซอร์เพลล์ โรเบิร์ต (Serpell Robert, อ้างถึงในจิโรจน์ ศิริวัฒนา, 2543) ได้กล่าวไว้ในหนังสือ Culture's Influence on Behavior ถึงสาเหตุบางประการที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมกับพฤติกรรม คือ วัฒนธรรมมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ทางกายภาพ และสิ่งแวดล้อมทางสังคม และยังมีความสัมพันธ์กับการจูงใจ และความรู้แล้วทั้งแรงจูงใจ และความรู้ย่อมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่วนพฤติกรรมเป็นสาเหตุทำให้เกิดความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมได้เช่นเดียวกันดัง ภาพที่ 3

ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมและพฤติกรรม
ที่มา จิโรจน์ ศิริวัฒนา (2543)

3) สิ่งแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล บุคคลหรือกลุ่มเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมหรือสังคม และเมื่อบุคคลเข้ามาอยู่ในกลุ่มหรืออยู่ในสังคมจะต้องการแรงจูงใจ แรงกระตุ้นทำให้คนเรามีพฤติกรรมต่าง ๆ กัน อรรถัย ชื่นมณุษย์ (อ้างถึงในจิโรจน์ ศิริวัฒนา, 2543) ได้กล่าวถึงสิ่งแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรมจะมีอิทธิพลต่อบุคคลในรูปแบบดังนี้

3.1) สิ่งแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม จะเป็นตัวก่อตั้งพฤติกรรมประจำบทบาท (role – behavior) สังคมจะเป็นผู้กำหนดบทบาทของบุคคล

3.2) สังคมและวัฒนธรรม จะกำหนดและก่อตั้งตำแหน่งบทบาทให้แก่บุคคลแล้วจะเป็นตัวสร้างความหวังถึงการกระทำของบุคคล (Behavior expectation) สำหรับบุคคลที่มีบทบาทหนึ่ง ๆ จะถูกคาดหวังว่าควรจะมีพฤติกรรมอะไรบ้าง

3.3) สังคมและวัฒนธรรม จะให้ความหมายแก่สถานการณ์ซึ่งบุคคลกำลังกระทำอยู่ เช่น สถานการณ์ที่บ้านกับสถานการณ์ที่ทำงานมีความหมายกับบุคคลอย่างไรแตกต่างกันหรือไม่

2.5.1.8 การวัดพฤติกรรม

การวัดพฤติกรรมของบุคคลมีทั้งพฤติกรรมภายนอกและพฤติกรรมภายใน การที่จะศึกษาพฤติกรรมนั้นสามารถกระทำได้หลายวิธี ถ้าเป็นพฤติกรรมภายนอกที่บุคคลแสดงออกมาให้บุคคลอื่นๆ เห็นได้จะศึกษาได้ คือ การสังเกตโดยตรงและโดยอ้อม แต่ถ้าพฤติกรรมภายในไม่สามารถสังเกตได้ต้องใช้วิธีการทางอ้อม โดยการสัมภาษณ์ การทดสอบด้วยแบบทดสอบและการทดลองทั้งในห้องปฏิบัติการและในชุมชน เพราะฉะนั้นเครื่องมือที่ใช้วัด

พฤติกรรมอาจทำได้โดยการสร้างเป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต ประกอบการสัมภาษณ์หรือใช้เครื่องมืออื่นประกอบ

สมจิตต์ สุพรรณทัศน์ (อ้างถึงในจิโรจน์ ศิริวัฒนา, 2537) ได้กล่าวถึงวิธีการศึกษาพฤติกรรมมี 2 วิธี คือ

1) การศึกษาพฤติกรรมโดยทางตรง ทำได้โดย

1.1) การสังเกตแบบให้ผู้ถูกสังเกตรู้ตัว (Direct Observation)

เช่น ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในห้องเรียน โดยบอกให้นักเรียนในชั้นทราบว่าครูจะสังเกตดูว่าใครทำ กิจกรรมอะไรบ้างในห้องเรียน การสังเกตแบบนี้บางคนอาจไม่แสดงพฤติกรรมที่แท้จริงออกมาก็ได้

1.2) การสังเกตแบบธรรมชาติ (Naturalistic Observation) คือ การที่บุคคล ผู้ต้องการสังเกตพฤติกรรม ไม่ได้กระทำตนเป็นที่รบกวนพฤติกรรมของบุคคลผู้ถูกสังเกตและเป็นไปในลักษณะที่ทำให้ผู้ถูกสังเกตไม่ทราบว่าเป็นผู้ถูกสังเกตพฤติกรรม การสังเกตแบบนี้จะได้พฤติกรรมที่แท้จริงมาก และจะทำให้สามารถนำผลที่ได้ไปอธิบายพฤติกรรมในสถานที่ใกล้เคียงกันหรือเหมือนกัน ข้อจำกัดของวิธีการสังเกตแบบธรรมชาติก็คือ ต้องใช้เวลามาก จึงสังเกตพฤติกรรมที่ต้องการได้ และการสังเกตต้องทำเป็นเวลาดิตต่อกันเป็นจำนวนหลายครั้ง พฤติกรรมบางอย่างอาจต้องใช้เวลาส่งเกตถึง 50 ปี หรือ 100 ปีก็ได้

การสังเกตพฤติกรรมทั้งที่ผู้ถูกสังเกตรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม ผู้สังเกตจะต้องมีความละเอียด ต้องสังเกตให้เป็นระบบและมีการบันทึกเมื่อสังเกตพฤติกรรมได้แล้ว นอกจากนี้ผู้สังเกตต้องไม่มีอคติต่อผู้ถูกสังเกต ซึ่งจะทำให้ได้ผลการศึกษาที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้

2) การศึกษาพฤติกรรมโดยทางอ้อม แบ่งออกได้หลายวิธี คือ

2.1) การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่ผู้ศึกษาต้องการซักถามข้อมูลจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ซึ่งทำได้โดยการซักถามเผชิญหน้ากันโดยตรง หรือมีคนกลางทำหน้าที่ซักถามให้ก็ได้ เช่น ใช้ล่ามสัมภาษณ์คนที่พูดกันคนละภาษา การสัมภาษณ์เพื่อต้องการทราบถึงพฤติกรรมของบุคคล แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือการสัมภาษณ์โดยทางตรง ทำได้โดยผู้สัมภาษณ์ ซักถามผู้ถูกสัมภาษณ์เป็นเรื่อง ๆ ตามที่ได้ตั้งจุดมุ่งหมายเอาไว้ อีกประเภทหนึ่งคือการสัมภาษณ์โดยทางอ้อมหรือไม่เป็นทางการ ผู้ถูกสัมภาษณ์จะไม่ทราบว่าผู้สัมภาษณ์ต้องการอะไร ผู้สัมภาษณ์จะพูดคุยไปเรื่อย ๆ โดยสอดแทรกเรื่องที่จะสัมภาษณ์เมื่อมีโอกาสนั้น ผู้ตอบจะไม่ว่ารู้ตัวว่าเป็นการสัมภาษณ์เจาะจงที่จะทราบถึงพฤติกรรม การสัมภาษณ์ทำให้ได้ข้อมูลมากมาย แต่มีข้อจำกัดคือ บางเรื่องผู้ถูกสัมภาษณ์ไม่ต้องการเปิดเผย

2.2) การใช้แบบสอบถาม เป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาพฤติกรรมของบุคคลเป็นจำนวนมาก และเป็นผู้อ่านออกเขียนได้ หรือสอบถามบุคคลที่อยู่ห่างไกล อยู่กระจัดกระจายมาก นอกจากนี้ยังสามารถถามพฤติกรรมในอดีตหรือต้องการทราบ

แนวโน้มพฤติกรรมในอนาคตได้ ข้อดีอีกประการหนึ่งก็คือ ผู้ถูกศึกษาสามารถที่จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ปกปิดหรือพฤติกรรมต่างๆ ที่ไม่ยอมแสดงออกให้บุคคลอื่นทราบได้โดยวิธีอื่น ซึ่งผู้ถูกศึกษาแน่ใจว่าเป็นความลับ และการใช้แบบสอบถามจะใช้ศึกษาเวลาใดก็ได้

2.3) การทดลอง เป็นการศึกษพฤติกรรมโดยผู้ถูกศึกษาจะอยู่ในสภาพการควบคุมติดตามที่ผู้ศึกษาต้องการ โดยสภาพแท้จริงแล้วการควบคุมจะทำได้ในห้องทดลอง แต่ในชุมชนการศึกษาพฤติกรรมของชุมชนโดยควบคุมตัวแปรต่างๆ คงเป็นไปได้ น้อยมาก การทดลองในห้องปฏิบัติการจะให้ข้อมูลมีขีดจำกัด ซึ่งบางครั้งอาจนำไปใช้ในสภาพความเป็นจริงได้ไม่เสมอไป แต่วิธีนี้เป็นประโยชน์ในการศึกษาพฤติกรรมของบุคคลทางด้านการแพทย์

2.4) การทำบันทึกวิธีนี้ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมของบุคคล โดยให้บุคคลแต่ละคนทำบันทึกพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งอาจเป็นบันทึกประจำวันหรือศึกษาพฤติกรรมแต่ละประเภท เช่น พฤติกรรมการกิน พฤติกรรมการทำงาน พฤติกรรมทางสุขภาพ หรือพฤติกรรมทางสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

2.5) ในระยะเวลาไม่กี่ปีที่ผ่านมา สังคมได้มีการเปลี่ยนแปลงมากมาย โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงทางวัตถุที่เป็นผลทำให้ค่านิยมของสังคมไทยในปัจจุบันเน้นในเรื่องวัตถุนิยม โดยมีการยอมรับนับถือผู้มีฐานะดี บุคคลแข่งขันกันแสวงหาความสุขแสวงหาสิ่งที่จะทำให้เป็นที่เชิดหน้าชูตาและเป็นที่ยอมรับในสังคม ในการแสวงหาสิ่งต่างๆ เหล่านี้ ก็เป็นไปด้วยความลำบากและมักไม่ประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพ ซึ่งสืบเนื่องมาจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจประสบภาวะตึงงาน ถูกเลิกจ้างงานทำให้ขาดโอกาสในการหางานทำที่ดีมีรายได้สูงจากสาเหตุดังที่ได้กล่าวมา มีผลทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความต้องการพื้นฐานแล้วเกิดการเรียนรู้พฤติกรรมของบุคคลอื่น โดยเฉพาะบุคคลที่มีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดจะมีฐานะร่ำรวย สำหรับการศึกษาพฤติกรรมค้ายาเสพติดของผู้ต้องขังก่อนต้องโทษในเรือนจำกลางขอนแก่น ผู้วิจัยได้ศึกษาพฤติกรรม 6 ด้าน คือ วิธีการซื้อขายยาเสพติดมาจำหน่าย, แหล่งซื้อขายยาเสพติดมาจำหน่าย, วิธีการขายยาเสพติด, วิธีการชำระเงิน, วิธีการรับ - ส่งยาเสพติด, วิธีการลำเลียงและซุกซ่อนยาเสพติด โดยใช้วิธีการศึกษาจากการใช้แบบสอบถามได้นำมากำหนดเป็นตัวแปรอิสระในกรอบแนวคิดของการวิจัยเพื่ออธิบายผลถึงพฤติกรรมค้ายาเสพติดของผู้ต้องขังก่อนต้องโทษในเรือนจำกลางขอนแก่น

2.4.2 ทฤษฎีพฤติกรรมเบี่ยงเบน (Deviant Theory)

ในเรื่องพฤติกรรมเบี่ยงเบนและการเสีระเบียบในสังคมนี้ มีนักสังคมวิทยาได้พยายามตั้งทฤษฎีขึ้นมาอธิบายหลายทฤษฎี ในที่นี้จะขอยกมากล่าวเพียงบางทฤษฎี คือ ทฤษฎีของ Merton ว่าด้วยประเภทต่างๆ ของพฤติกรรมฝืนระเบียบ (อ้างถึงในสุพัตรา สุภาพ, 2541)

2.4.2.1 ทฤษฎีไร้ระเบียบ (Anomie) ของ Merton ได้กล่าวถึงโครงสร้างของสังคมบางอย่างที่ก่อให้เกิดความกดดันและไม่สอดคล้องต่อบุคคลในกลุ่ม จนทำให้พฤติกรรมไม่เป็นไปตามกฎของสังคมซึ่งเป็นผลให้เกิดความไม่เป็นระเบียบในสังคม โดยมีตัวแปรผัน (variables) 2 อย่าง คือ

1) จุดหมายทางวัฒนธรรม (cultural goals) ที่สังคมในขณะนั้นยึดมั่นและปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน ซึ่งจุดหมายทางวัฒนธรรมนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของสังคมและสภาพแวดล้อม ถ้าหากลักษณะของสังคมและสภาพแวดล้อมของสังคมเปลี่ยนแปลงไป จุดหมายปลายทางทางวัฒนธรรมอาจเปลี่ยนได้ เป็นค่านิยมของสังคมส่วนใหญ่ยึดถือปฏิบัติในขณะใดขณะหนึ่งว่าเป็นสิ่งถูกต้อง แต่ในสังคมปัจจุบันเราย่ำเรื่องเงิน เรื่องวัตถุมากกว่าเรื่องอื่นๆ จนทำให้บุคคลพยายามดิ้นรนต่อสู้เสริมสร้างฐานะของตนเองให้มั่นคง โดยอาศัยวัตถุเป็นตัววัด เพราะฉะนั้นบุคคลจึงถูกบีบให้พยายามไขว่คว้าในสิ่งที่ตนมุ่งหวังเพื่อเลื่อนฐานะ หรือเพื่อการยอมรับของสังคม

2) วิธีการที่สังคมได้กำหนดไว้ให้บุคคลปฏิบัติตาม (institutionalized means) เป็นการจำกัดเสรีภาพให้อยู่ในขอบเขตหรือห้ามการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น มีระเบียบวินัย เคารพผู้อาวุโส ซื่อสัตย์ ชยันตชนแข็ง อดทนอดกลั้นเป็นการชี้แนวทางให้บุคคลปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้ เพื่อให้สังคมเกิดความเป็นระเบียบ จากความสัมพันธ์ของตัวแปรผันที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ช่วยให้เราเข้าใจการปรับตัวของบุคคลในสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งมีอยู่ 5 ประเภทดังต่อไปนี้

2.1) การปฏิบัติตาม (conformity) เป็นการยอมรับปฏิบัติตามจุดหมายทางวัฒนธรรมที่สังคมกำหนดตลอดจนมีการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นภายในสังคม ซึ่งบุคคลประเภทนี้มีมากที่สุด มิฉะนั้นแล้วสังคมจะดำรงอยู่ไม่ได้โดยมีสถาบันสังคมต่างๆ ตั้งแต่ครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อน และตัวแทนจะพยายามให้บุคคลปฏิบัติตามระเบียบวินัย เพื่อสิทธิและหน้าที่ของบุคคลให้ดำเนินการในทางที่ถูกที่ควรและให้สังคมมีความเป็นระเบียบ

2.2) แหวกแนว (innovation) เป็นการปรับตัวแบบที่เน้นในเรื่องเป้าหมายของความสำเร็จ (success goals) ด้วยวิธีใดก็ตามที่จะให้ได้เงินและอำนาจ ไม่ว่าจะเป็นทางผิดกฎหมาย ผิดระเบียบแบบแผนใดก็ตาม เป็นการเน้นในเรื่องจุดหมาย (cultural goals) มากกว่าวิธีการต่างๆ ที่สังคมกำหนด (institutionalized means) ที่เป็นเช่นนี้เพราะสังคมเน้นเรื่องวัตถุนิยมมากเกินไป คนมีเงินได้รับการยกย่องสรรเสริญ ตลอดจนบุคคลทุกคนไม่มีโอกาสได้รับความสำเร็จเท่าเทียมกัน คนยากจนย่อมมีโอกาสน้อยกว่าคนมั่งมีในหลายๆ ด้าน เช่น โอกาสในการศึกษา การอยู่ดีกินดี การอบรมสั่งสอนดี ระเบียบวินัยดี ควบคุมตัวเองดี สิ่งแวดล้อมดี โอกาสที่จะได้รับความสำเร็จจึงยากลำบาก เมื่อทำดีไม่ได้ก็อาจจะออกมาในรูปทำชั่ว เป็นนักเลงอันธพาล หลอกหลวง ปล้นสะดม และเสพยาเสพติดจนกลายเป็นผู้ค้ายาเสพติด

2.3) เจ้ระเบียบพิธี (ritualism) อาจจะเป็นคนที่ไม่มีความทะเยอทะยานหรือกลัวจนไม่กล้าทำอะไร หรือไม่ก็เป็นคนดีไม่อยากจะต่างพร้อยหรือมีความผิดกลัวว่าถ้าทำอะไรผิดจะถูกไล่ออกหรือถูกสอบสวนลงโทษหรือไม่ก็เป็นบุคคลที่ไม่มีพรรคพวกไม่มีความคิดริเริ่ม เป็นการเอาตัวรอดด้วยวิธีทำตามกฎหรือกระทำความดี ซึ่งจะพบเห็นมากในชนชั้นต่ำที่กำลังเปลี่ยนเป็นชนชั้นกลาง (lower middle class) โดยชนชั้นนี้จะสอนเด็กให้ยึดมั่นในระเบียบกฎเกณฑ์หรือคิดแต่ระเบียบมากไปจนไม่กล้าทำอะไรนอกเหนือจากที่ถูกสั่งให้ทำได้

2.4) หนีโลก (retreatism) เป็นพวกที่ไม่ยอมรับจุดหมายและวิธีการที่สังคมกำหนด เป็นการปรับตัวที่ผิดไปจากค่านิยมทั่วไป และมีบางคนปรับตัวในทางที่ผิดธรรมดา ไม่ได้เป็นไปตามบรรทัดฐานที่กำหนด เช่น พวกที่สังคมรังเกียจ ติดยาเสพติด จนกระทั่งค้ายาเสพติด การปรับตัวแบบนี้จะปรากฏเสมอในพวกที่มีความหวังสูงหรือต้องการประสบผลสำเร็จในชีวิต แต่วิธีการที่สังคมกำหนดเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จหรืออาจจะเป็นผู้ที่พยายามทำดีแต่ไม่ได้ดี เช่น อยากมีการศึกษาแต่ไม่มีโอกาส อยากมีความสุขในชีวิตแต่ครอบครัวแตกแยก อยากรวยแต่ฐานะต่ำต้อย จึงทำให้ผิดหวัง เบื่อโลก เบื่อความหลอกลวง เบื่อสังคมจนทำให้เกิดความรู้สึกไม่สอดคล้องในด้านจิตใจ 2 ประการคือความรู้สึกในด้านศีลธรรม วิธีการที่สังคมกำหนดขัดต่อระเบียบกฎเกณฑ์เพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จและมาถึงจุด ๆ หนึ่งตัดตัวเองออกไปจากสังคม ไม่สนใจใยดีในชีวิต ยอมแพ้ (defeatism) บางคนก็อาจแก้ด้วยการดื่มของมึนเมา เสพเฮโรอีน กินยาระงับประสาทหรือยากระตุ้นประสาทจนเกินขนาดและเป็นอันตรายแก่ชีวิต หรือบางคนก็หันไปผู้ค้ายาเสพติด

2.5) ทำลาย (rebellion) เป็นพวกที่ชอบการเปลี่ยนแปลงแก้ไขใหม่ ต้องการปรับปรุงโครงสร้างทางสังคมเสียใหม่ เพราะไม่พอใจในโครงสร้างเดิมที่เข้าเห็นว่าไม่ดีพอไม่มีความเท่าเทียมกัน จึงพยายามหาวิธีการหรืออุดมการณ์ใหม่ ซึ่งการทำทลายบางอย่างก็เป็นพฤติกรรมที่ขัดต่อศีลธรรมอันดีงาม ชีวิตไม่มีระเบียบแบบแผน ชอบสุบกัญชา เสพยาเสพติดและหันไปค้ายาเสพติดต่อไป ซึ่งเป็นไปในทางตรงกันข้ามกับบุคคลในสังคมที่ยอมรับแล้วจึงชักชวน หรือบังคับคนอื่นทำตามด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังเช่นกลุ่มเยาวชนที่ขาดความอบอุ่นจากครอบครัว ขาดการดูแลที่บุคคลไปเสพยาบ้า เทียวเตร่ตามสถานเริงรมย์ เพื่อสนองความต้องการของตนเอง ในที่สุดก็ชักชวนเพื่อนสนิทหรือคนอื่นให้เห็นด้วยหรือคล้อยตามเพื่อเป็นพวกตน และโดยการชักชวนให้เสพยาบ้าและขายยาบ้า เพื่อให้มีรายได้มาใช้จ่ายโดยไม่ต้องขอผู้ปกครอง ไม่มาปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่และมีเงินใช้จ่ายจากการขายยาบ้า

จากทฤษฎีพฤติกรรมเบี่ยงเบนดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นตัวแปรอิสระในกรอบแนวคิดของการวิจัยเพื่ออธิบายผลถึงพฤติกรรมของผู้ต้องชังก่อนต้องโทษในเรือนจำกลางขอนแก่น

2.4.2.2 แนวความคิดการคล้อยตามกลุ่ม

โดยทั่วไป เราจะพบว่ามนุษย์มีความแตกต่างกันในเกือบทุกเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรม ทักษะ ความคิด ความรู้สึกและค่านิยมต่าง ๆ เป็นต้นว่า ภาษาพูด ความเชื่อทางศาสนา แต่มนุษย์ก็ยังมีสิ่งที่เหมือนกันเป็นพวกเดียวกัน เช่น แม้จะมีพฤติกรรมเกี่ยวกับเพศต่างกันแต่ก็มีโครงสร้างของครอบครัวใกล้เคียงกันหรือแม้จะมีความเชื่อในศาสนาที่แตกต่างกัน แต่ทุกศาสนาก็สอนให้มีความรู้สึกผิดชอบมีจริยธรรมเช่นเดียวกัน

การที่คนในสังคมหนึ่ง ๆ มีการปฏิบัติหรือการกระทำที่เหมือน ๆ กันจะช่วยให้สังคมนั้นมีการดำรงชีวิตที่ง่ายขึ้น การใช้ภาษาเดียวกันทำให้สื่อความหมายได้รวดเร็ว หลีกเลี่ยงความไม่สอดคล้องภายในกลุ่มและช่วยให้บุคคลสามารถสื่อสารและมีการกระทำที่ถูกต้องมีคุณภาพ

เมื่อบุคคลในสังคมจำเป็นต้องมีการกระทำที่เหมือน ๆ กัน ดังนั้นการคล้อยตามกันอันเป็นผลกระทำที่บุคคลได้รับจากสังคมจึงทั้งผลดีและผลเสีย ถ้าคล้อยตามกันในทางที่ถูกที่ควรสังคมก็จะนำอยู่ เช่น ปฏิบัติตามกฎหมายจราจรก็จะทำให้การเดินทางสะดวกปลอดภัย การเกิดอุบัติเหตุก็กระทำตาม ซึ่งการกระทำตามนี้จะไปในทางที่ผิด เช่น ในกลุ่มติดยาเสพติดหรือค้ายาเสพติดก็กระทำตามซึ่งการกระทำตามนี้จะเพราะความสมัครใจหรือเป็นเพราะได้รับแรงกดดันจากกลุ่มก็ตาม ก็จะทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย

1) ความหมายของการคล้อยตามกลุ่ม

ในปัจจุบันได้มีการให้ความหมายไว้ 2 ลักษณะ คือ

1.1) ตามทัศนะของไคสเลอร์ (Kieslor, 1977; สติต นิยมญาติ, 2524 อ้างถึงใน นีออน ฟินประดิษฐ์, 2541) การคล้อยตามกลุ่ม คือ การเปลี่ยนพฤติกรรมหรือความเชื่อที่บุคคลมีต่อกลุ่มอันเป็นผลเนื่องมาจากแรงผลักดันของกลุ่ม ซึ่งแรงผลักดันนั้นอาจเป็นแรงผลักดันที่มีอยู่จริงหรือเป็นแรงผลักดันที่บุคคลมีจินตนาการเองก็ได้

1.2) ตามทัศนะของวิลลิส (Willis, 1965; สติต นิยมญาติ, 2524 อ้างถึงใน นีออน ฟินประดิษฐ์, 2541) การคล้อยตามกลุ่มเป็นพฤติกรรมของบุคคลที่มุ่งปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามความคาดหวัง ซึ่งเป็นปทัสถาน (norms) ของกลุ่มโดยบุคคลมีความเข้าใจว่าความคาดหวังทางสังคมของกลุ่มที่ตนสังกัดอยู่นั้นคืออะไร

ความหมายทัศนะนี้การคล้อยตามกลุ่มจะมีลักษณะตรงกันกับการเรียนรู้ทางสังคมของบุคคลในการปรับตัวให้เข้ากับกลุ่มสังคม แต่ในที่นี้จะขอลำดับถึงการคล้อยตามกลุ่มในความหมายแรก

2) ปัจจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการคล้อยตามกลุ่ม

บุคคลจะแสดงพฤติกรรมคล้อยตามกลุ่มมากหรือน้อยเพียงใดนั้นมีตัวแปรที่เกี่ยวข้องหลายประการดังต่อไปนี้ (Freedman, 1981; Baron & Bryne, 1987 อ้างถึงใน นีออน ฟินประดิษฐ์, 2541)

2.1) ข้อเท็จจริงและความวางใจ (Information and trust)

เมื่อบุคคลตกอยู่ในสภาพที่ต้องการข้อเท็จจริงนั้นคือเขาไม่รู้ หรือไม่มีความมั่นใจที่จะตัดสินใจทำอะไรลงไป เขาจะมองหาคนอื่นที่มีข้อเท็จจริงจะให้เขาและเขาพร้อมที่จะที่คล้อยตามทันที ถ้าบุคคลมีความเชื่อถือและวางใจว่ากลุ่มจะต้องเป็นผู้รู้คำตอบที่ถูกต้องเสมอ เขาจะคล้อยตามกลุ่มทันที แต่ถ้าเขาไม่มีความไว้วางใจเช่นนั้นเขาจะยืนยันคำตอบเดิมของเขา เพราะฉะนั้นความเชื่อมั่นในตนเองของบุคคลจะเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

2.2) ข้อผิดพลาดจากคนอื่น (Deviancy)

เมื่อบุคคลต้องเผชิญกับสภาพการณ์ที่ไม่มีคนอื่น ๆ เห็นด้วยกับเขาเลย เขาจะไม่สบายใจที่ต้องตกอยู่ในสภาพที่ผิดพลาดจากคนอื่น บุคคลต้องการให้คนอื่น ๆ ชอบเขายอมรับเขา ดังนั้นบุคคลจะกลัวถ้าเขามีการกระทำหรือความคิดที่แตกต่างจากคนอื่น คนอื่นจะไม่ชอบเขาและไม่ยอมรับจากกลุ่มถูกกลุ่มทอดทิ้งหรือเพิกเฉย

2.3) ลักษณะของกลุ่ม (Characteristic of group)

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมคล้อยตามกลุ่ม นอกจากตัวแปรที่กล่าวมาแล้ว ลักษณะของบุคคลอยู่ร่วมด้วยนั้นสำคัญมาก ในการที่จะช่วยให้พฤติกรรมคล้อยตามกลุ่มสูงขึ้นหรือน้อยลงดังจะกล่าวต่อไปนี้

ก. ขนาดของกลุ่ม กลุ่มที่มีขนาดใหญ่จะทำให้บุคคลคล้อยตามได้มากกว่ากลุ่มขนาดเล็ก

ข. ความเชี่ยวชาญของกลุ่ม ความเชี่ยวชาญหรือความชำนาญของกลุ่ม หมายถึง การที่กลุ่มมีความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ มากน้อยขนาดไหน โดยปกติแล้วกลุ่มยังมีระดับความรู้ความชำนาญสูงเท่าใดบุคคลจะไว้วางใจกลุ่มมากยิ่งขึ้นเท่านั้น

ค. ฐานะทางสังคมในกลุ่ม กลุ่มหรือเสียงส่วนใหญ่ของกลุ่มมีฐานะทางสังคมมากเท่าใดก็จะมีอิทธิพลทำให้คนอื่น ๆ คล้อยตามมากยิ่งขึ้นเท่านั้น

ง. ความเป็นเอกฉันท์ของกลุ่ม กลุ่มที่มีลักษณะเป็นเอกฉันท์สามารถทำให้ผู้อื่นคล้อยตามในระดับสูง

จ. ความสามัคคีของกลุ่ม กลุ่มที่มีความสามัคคีกันมีความเป็นปึกแผ่น มีจุดยึดมั่นร่วมกัน จะทำให้บุคคลคล้อยตามได้สูงกว่าที่มีความแตกแยกกัน

2.4) องค์ประกอบรายบุคคล

การที่บุคคลใดจะมีความคล้อยตามกลุ่มมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบรายบุคคลของเขาด้วย ดังต่อไปนี้

ก. เพศ จากการศึกษานี้ของจูเลียน (Julian, 1966, Freedman, 1970 อ้างถึงในนิออน พิณประดิษฐ์, 2541) พบว่าในสภาวะต่าง ๆ ของการทดลองเพศหญิงคล้อยตามสูงกว่าเพศชาย นอกจากว่าเรื่องนั้น ๆ เป็นเรื่องที่เพศใดคุ้นเคยและมีความสนใจมากกว่ากัน

ก. เพศ จากการศึกษาของจูเลียน (Julian, 1966, Freedman, 1970 อ้างถึงในนิออน พิณประดิษฐ์, 2541) พบว่าในสภาวะต่างๆ ของการทดลอง เพศหญิงคล้อยตามสูงกว่าเพศชาย นอกจากว่าเรื่องนั้น ๆ เป็นเรื่องที่เพศใดคุ้นเคยและมีความสนใจมากกว่ากัน

ข. ภูมิหลังทางวัฒนธรรม ขึ้นอยู่กับว่าบุคคลมีความต้องการที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูหรือได้รับการเรียนรู้ทางสังคมมาให้คล้อยตามกลุ่มหรือให้มีความเป็นตัวของตัวเอง

ค. แรงจูงใจทางสังคมของบุคคล ถ้าบุคคลมีความต้องการที่จะได้รับการยอมรับจากคนอื่น ๆ เขาจะมีการคล้อยตามสูงด้วย แต่ถ้าบุคคลมีความรู้สึกมั่นคงและมั่นใจว่าได้รับการยอมรับจากคนอื่น ๆ อยู่แล้ว การคล้อยตามของกลุ่มก็จะลดลง

ง. ค่านิยม บุคคลจะคล้อยตามสูงในเรื่องที่เขายังไม่มีค่านิยมหรือไม่ตรงกับค่านิยมของเขา แต่ในเรื่องใดที่บุคคลมีค่านิยมอยู่แล้ว หรือยึดมั่นเชื่อถือของตนอยู่แล้วจะไม่คล้อยตามคนอื่นไปง่าย ๆ

จ. เชาว์ปัญญา บุคคลที่มีเชาว์ปัญญาสูงย่อมมีความเชื่อมั่นสูง การคล้อยตามจะต่ำ

ฉ. ความภูมิใจในตนเอง บุคคลที่มีความภูมิใจในตนเองต่ำ จะมีการคล้อยตามมากกว่าบุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองสูง ทั้งนี้เพราะว่าผู้มีความภาคภูมิใจต่ำจะมีความเชื่อมั่นในตนเองต่ำด้วย จึงขาดแรงต้านทานและทนไม่ได้ต่อการที่จะทำในสิ่งที่แปลกแตกต่างไปจากกลุ่ม

2.5) สถานภาพบางอย่าง

สถานภาพบางอย่างมีผลต่อการคล้อยตามกลุ่ม ดังเช่นสภาพการณ์ที่บุคคลต้องมีการเผชิญหน้าระหว่างกันพบว่าการคล้อยตามสูงกว่าสภาพการณ์ที่ไม่รู้จักกันหรือไม่พบเห็นหน้ากัน

จากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นว่าการคล้อยตามกลุ่มจะเป็นไปตามความหมายที่สอง ซึ่งถ้าบุคคลใดไม่แสดงพฤติกรรมคล้อยตามกลุ่มในความหมายนี้แล้ว เขาก็จะได้ชื่อว่าเป็นผู้ขัดขืนหรือเป็นผู้ต่อต้านสังคม พฤติกรรมทางสังคมในขอบเขตนี้ได้แก่ พฤติกรรมการกระทำ การดำเนินชีวิตทั่วไป การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม การแต่งกาย ตลอดจนการรับประทานอาหาร เป็นต้น ส่วนการคล้อยตามกลุ่มในความหมายที่หนึ่งนั้น หมายถึงสภาพการณ์ที่เฉพาะเจาะจงมากกว่า ซึ่งมีปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้บุคคลเกิดการคล้อยตามในลักษณะนี้ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งถ้าบุคคลไม่เป็นตัวของตัวเอง ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง

ก็จะไม่สามารถต้านแรงกดดันจากคนอื่น ๆ ในกลุ่มได้ เช่น ในกลุ่มเป็นบุคคลที่ติดยาเสพติด ค้ายาเสพติด บุคคลนั้นก็จะติดยาเสพติดและค้ายาเสพติดด้วย ดังนั้นในการดำเนินชีวิตในสภาพการณ์ทั่ว ๆ ไป บุคคลอาจมีการคล้อยตามเพื่อปรับตัวเข้ากับกลุ่มหรือสังคม แต่ในสภาพการณ์ที่เฉพาะเจาะจงบุคคลควรมีอิสระมีความเชื่อมั่นในตนเอง ในการตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ บุคคลจะพัฒนาตนเองเข้ากับกลุ่มและสร้างค่านิยมภายในกลุ่มและยึดมั่นในสิ่งที่เปี่ยมเบนไปจากสังคมใหญ่ ซึ่งจะเกิดกับสังคมที่มีเศรษฐกิจตกต่ำและการเกิดอาชญากรรมมีการพัฒนาในตัวของมันเอง

2.6 บริบทศาลจังหวัดขอนแก่น

สำหรับบริบทศาลจังหวัดขอนแก่นสามารถสรุปได้ดังนี้ (กลุ่มงานประชาสัมพันธ์และบริการประชาชนประจำจังหวัดขอนแก่น, 2459)

ประวัติศาสตร์จังหวัดขอนแก่น

สถานที่ตั้ง

ศาลจังหวัดขอนแก่น ตั้งอยู่ที่ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น อาคารที่ทำการศาลจังหวัดขอนแก่นเป็นอาคารคอนกรีตทรงไทยสองชั้น ขนาด 16 บ้างลังก์ ด้านหน้าอาคารอยู่ด้านทิศใต้ติดกับถนนศูนย์ราชการ ทิศตะวันออกติดกับที่ทำการป่าไม้เขตขอนแก่น ด้านหลังคือทิศเหนือติดกับที่ดินศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดขอนแก่น ด้านทิศตะวันตกติดถนนเทพารักษ์ มีบริเวณสนามรอบอาคารทั้งสิ้นด้านเนื้อที่ 18 ไร่ 1 งาน 78 ตารางวา

เขตอำนาจศาล

ศาลจังหวัดขอนแก่นมีเขตศาลครอบคลุมพื้นที่ใน 13 อำเภอ และ 4 กิ่งอำเภอ ของจังหวัดขอนแก่น คือ

1. อำเภอเมืองขอนแก่น
2. อำเภอชุมแพ
3. อำเภอน้ำพอง
4. อำเภอภูเวียง
5. อำเภอหนองเรือ
6. อำเภอสหัสขันธ์
7. อำเภออุบลรัตน์
8. อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย

9. อำเภอบ้านฝาง
10. อำเภอกระนวน
11. อำเภอเขาสนกวาง
12. อำเภอพระยืน
13. อำเภอภูผาม่าน
14. กิ่งอำเภอบ้านแฮด
15. กิ่งอำเภอหนองนาคำ
16. กิ่งอำเภอซำสูง
17. กิ่งอำเภอโคกโพธิ์ไชย

ขอบเขตและอำนาจหน้าที่

ศาลจังหวัดขอนแก่นมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งและคดีอาญาทั้งปวงในเขตอำนาจสำหรับคดีอาญาต้องมีอัตราโทษจำคุกเกิน 3 ปีขึ้นไป หรือปรับเกิน 60,000 บาทขึ้นไป หรือทั้งจำทั้งปรับสำหรับคดีแพ่ง มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี คดีไม่มีทุนทรัพย์ เช่น คดีฟ้องขับไล่ ขอให้เปิดทางภาระจำยอม คดีไม่มีข้อพิพาท เช่น ขอเป็นผู้จัดการมรดก ขอให้ศาลสั่งว่ากรรมสิทธิ์ในที่ดินมีโฉนดโดยครอบครองปรปักษ์ ในกรณีที่เป็นคดีมีทุนทรัพย์ราคาทรัพย์สินที่พิพาทหรือจำนวนเงินที่ฟ้องต้องเกิน 40,000 บาทขึ้นไป

สำหรับโทษประหารชีวิตเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2547 ศาลจังหวัดขอนแก่นมีคำพิพากษาให้ประหารชีวิตนายสมพงษ์ นารี ข้าราชการผ่านนายสำเนา ศรีสงคราม ปราบกฏตามคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 1327/2547 แต่คดีดังกล่าวยังไม่ถึงที่สุดเนื่องจากยังอยู่ในระหว่างพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค 4

ประวัติความเป็น

เดิมศาลจังหวัดขอนแก่นยังไม่มีอาคารเป็นเอกเทศ ทั้งยังไม่มีผู้พิพากษาประจำการตัดสินคดีความกระทำโดยคณะลูกขุน 3 นาย คือ อุปฮาดเทียบตำแหน่งยกกระบัตรกับราชบุตรเทียบตำแหน่งสรรพากรจังหวัดในปัจจุบันลูกขุนทั้งสามนี้มาประชุมกันที่ศาลากลางเมือง เมื่อมีคดีความก็ตัดสินไปต่อมาในสมัยพระยาศรีบุรีรักษ์เป็นเจ้าเมืองและนายหนูหล้า สุนทรพิทักษ์ (พระพิทักษ์สารนิคม) เป็นพระปลัดหรือรองเจ้าเมืองๆ ได้มีพระอุดมเป็นยกกระบัตรทำหน้าที่ไต่สวนฟ้องร้องความโดยอุปฮาดราชบุตรก็มีตัวอยู่เหมือนกัน

ในปี ร.ศ. 127 (พ.ศ. 2451) มีการก่อสร้างที่ทำการศาลขึ้นที่บ้านเมืองเก่าใกล้บึงแก่นนคร เพื่อใช้เป็นที่พิจารณาคดี มีนายเหม็นซึ่งเรียกกันว่า ผู้ช่วยเหม็นเป็นผู้ตัดสินคดีความ คือ เป็นผู้พิพากษา ที่ทำการศาลนี้เรียกว่าศาลตัดสินส่วนอัยการขณะนั้นยังไม่มีเมื่อผู้ช่วยเหม็นออก หลวงศรีเกษตร เป็นผู้พิพากษาแทน ครั้น ร.ศ.131 (พ.ศ.2455) หลวงอภิรักษ์ดุลงกิจ ผู้พิพากษา (หน้าศาล) นายอาด รองผู้พิพากษา ได้ดำเนินการร่วมมือกับกับพระวิไลผู้ว่าราชการเมืองย้ายศาลเก่ามาตั้งที่ตำบลพระลับ (ตำบลในเมืองในปัจจุบัน) ต่อมาผู้ว่าราชการเมือง ให้หลวงอภิรักษ์ ดำเนินการสร้างที่ทำการศาล และบ้านพักผู้พิพากษาขึ้น ณ ที่ดินบริเวณสี่แยกถนนกลางเมืองตัดกับถนนศรีจันทร์ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น (บริเวณธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือในปัจจุบัน)

ต่อมาพระโสภณวินิจฉัย อธิบดีผู้พิพากษาศาลมณฑลอุดร ตรวจราชการพบเห็นความชำรุดทรุดโทรมของอาคารที่ทำการศาล จึงรายงานถึงพระยาตราฐชาติศร ปลัดทูลฉลองกระทรวงยุติธรรม และในปี พ.ศ. 2462 กระทรวงยุติธรรมได้อนุมัติงบประมาณจัดสร้างอาคารที่ทำการศาลใหม่ แต่ในปีนั้นยังไม่ได้สร้างเพราะไม่สามารถหาเครื่องอุปกรณ์การสร้างได้ครบ โดยดำเนินการสร้างในเดือนมิถุนายน พ.ศ.2463 จนแล้วเสร็จในเดือนมกราคม พ.ศ. 2464 และกระทำพิธีเปิดศาลเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2465 และใช้เป็นที่ทำการศาลจังหวัด นับแต่นั้นเป็นต้นมา ในปี พ.ศ. 2482 สมัยหลวงปริพนธ์ พจนพิสุทธ์ เป็นผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ได้ขยายอาคารที่ทำการศาลเพิ่มเติมให้กว้างขวางออกไปอีก โดยจัดบัลลังก์เพิ่มอีก 1 บัลลังก์ ห้องผู้อำนวยการ ห้องผู้พิพากษา ห้องพักเจ้าหน้าที่ และห้องเก็บสำนวน

ปัจจุบัน

มีห้องพิจารณา 15 ห้อง ผู้พิพากษา 20 คน และเจ้าหน้าที่ 77 คน

การแบ่งส่วนราชการ

สำนักงานประจำศาล มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

- (ก) บริหารงานทั่วไปของสำนักงานประจำศาล
- (ข) บริหารจัดการงานธุรการคดี และกิจการของศาลยุติธรรม
- (ค) ดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านนิติกร เพื่อสนับสนุนการพิจารณาพิพากษาคดี

ของศาลยุติธรรม

- (ง) ให้คำปรึกษา แนะนำ และริการประชาชนเกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดี

ของศาลยุติธรรม

(จ) รายงานเกี่ยวกับคดีหรือรายงานกิจการอื่นตามคำสั่งของประธานศาลฎีกา ประธานศาลอุทธรณ์ ประธานศาลอุทธรณ์ภาค อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลและอธิบดีผู้พิพากษามาตร

(ฉ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

แบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น 2 ฝ่าย 3 กลุ่มงาน ได้แก่

(1) ฝ่ายบริหารงานทั่วไป มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

- (ก) ปฏิบัติงานสารบรรณและงานธุรการของสำนักงานประจำศาล
- (ข) ดำเนินการเกี่ยวกับการเงินบัญชี การจัดทำและบริหารงบประมาณพัสดุ

อาคารสถานที่และยานพาหนะ

- (ค) ดำเนินการจัดทำแผนงาน โครงการ
- (ง) บริหารงานบุคคลเบื้องต้นของสำนักงานประจำศาล
- (จ) ดำเนินการงานสารสนเทศและข้อมูลสถิติต่าง ๆ

- (ฉ) ดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัย
 - (ช) ดำเนินการงานห้องสมุด
 - (ซ) ดำเนินการศึกษาวเคราะห์ ปรับปรุงและพัฒนาระบบงานศาล
- (2) ฝ่ายการเงินและบัญชี มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

- (ก) รับจ่ายเงิน เก็บรักษาเงิน และเอกสารหลักฐานทางการเงิน
- (ข) จัดตั้งงบประมาณประจำปี
- (ค) บริหารเงินงบประมาณ
- (ง) ดำเนินการเกี่ยวกับเงินนอกงบประมาณ
- (จ) จัดทำบัญชีเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ
- (ฉ) บำรุงรักษาอาคารสถานที่และยานพาหนะ
- (ช) จัดเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปี

ในแต่ละหมวดรายจ่าย

(3) กลุ่มงานประชาสัมพันธ์และบริการประชาชน มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

- (ก) ดำเนินการประชาสัมพันธ์
- (ข) ให้คำปรึกษาแนะนำด้านกฎหมายและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ
- (ค) ให้บริการช่วยเหลือประชาชนในการเขียนคำร้อง คำขอ คำแถลง คำคู่ความต่าง ๆ

- (ง) ดำเนินการขอล้อยชั่วคราว

(4) กลุ่มงานคดี มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

- (ก) ดำเนินการรับฟ้องและคำคู่ความ
- (ข) จัดทำสารบบ
- (ค) ดำเนินการออกหมาย
- (ง) ตรวจสอบจัดเก็บและจ่ายสำนวนและเอกสาร

แบ่งส่วนงานย่อยภายในออกเป็น 2 งาน คือ

- งานรับฟ้อง
- งานเก็บสำนวน

(5) กลุ่มงานช่วยพิจารณา มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

- (ก) ค้นคว้าข้อกฎหมาย คำพิพากษาฎีกาและข้อมูลทางกฎหมาย
- (ข) ปฏิบัติงานหน้าบัลลังก์และบันทึกคำพยาน
- (ค) ดำเนินการตรวจทางร่างคำพิพากษา
- (ง) พิมพ์คำพิพากษา

- (จ) ช่วยยกร่างคำพิพากษาในส่วนที่มีใช้การวินิจฉัยคดี
- (ฉ) ดำเนินการเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท
- (ช) ดำเนินการบังคับคดีตามคำสั่งศาล

2.7 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พเยาว์ ศรีแสงทอง (2547) ศึกษาเรื่อง แนวทางการดูแลและพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการประหารชีวิตด้วยการฉีดสารพิษของประเทศไทย ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องและผ่านการปฏิบัติงานในกระบวนการประหารชีวิตด้วยการฉีดสารพิษซึ่งมีทั้งหมด 26 คนแต่สมัครใจให้สัมภาษณ์ 20 คน ใช้แบบสอบถามอย่างมีโครงสร้างในการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า ประเทศไทยมีการใช้โทษประหารชีวิตตั้งแต่สมัยอยุธยา จนถึงกรุงรัตนโกสินทร์ในปัจจุบัน แนวคิดในการลงโทษยังคงเดิมแต่ในด้านการปฏิบัติต่อนักโทษประหารเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ในด้านการเตรียมอุปกรณ์สถานที่ เช่น สารพิษ สายรัด ห้องประหาร ขั้นตอนการฉีด รวมระยะเวลาในการประหารใช้เวลานานกว่าการประหารชีวิตด้วยวิธีการยิงปืน ปัญหาและอุปสรรคของบุคลากรในการปฏิบัติงานแต่ละขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการประหารชีวิตด้วยการฉีดสารพิษ พบว่า

1. ขั้นตอนการเตรียมความพร้อมส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการรับทราบข่าว/คำสั่งการประหารชีวิต หรือได้รับหนังสือจากกรมราชทัณฑ์ล่าช้า ไม่รู้ล่วงหน้า การส่งหนังสือเชิญบุคคลที่เป็นกรรมการและสักขีพยาน ซึ่งเป็นหนังสือราชการประเภทลับ และด่วนที่สุด บางครั้งจำเป็นต้องเปิดเผยถึงเนื้อหาของหนังสือ การอนุญาตให้นักข่าว นักหนังสือพิมพ์ โทรศัพท์ ถ่ายภาพนักโทษประหารชีวิต ขณะควบคุมตัวเพื่อดำเนินตามขั้นตอน การจัดการทรัพย์สินและการทำพินัยกรรมของนักโทษประหารชีวิต การนำตัวนักโทษออกจากห้องควบคุม ห้องประหารชีวิต ห้องเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการประหาร

2. ขั้นตอนการดำเนินการประหารชีวิตมีความคลาดเคลื่อนของจำนวนนักโทษที่จะประหารชีวิตในแต่ละครั้งและระหว่างการดำเนินการประหารชีวิตพบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับสายรัดอุปกรณ์ การพันธนาการ การแทงเข็ม/การต่อเข้ากับสายท่อหรืออุปกรณ์บรรจยาสำหรับฉีดยาหรือสารพิษเข้าเส้นเลือด เจ้าหน้าที่เพศตนเองขาดความชำนาญในการปฏิบัติ และ

3. ขั้นหลังดำเนินการประหาร พบว่า ปัญหาเกิดจากการไม่รู้วิธีการดึงเข็มออกจากกรงนักโทษประหารหลังแพทย์พิสูจน์ว่าเสียชีวิตแล้ว การพิมพ์ลายนิ้วมือ และการจัดเก็บศพ

สมศักดิ์ ยุทธโอภาส (2544) ศึกษาเรื่องทัศนคติของนักโทษประหารชีวิตต่อการประหารชีวิตโดยวิธีการฉีดสารพิษ : ศึกษากรณีนักโทษประหารชีวิตในเรือนจำกลางบางขวาง ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักโทษที่ศาลพิพากษาให้ลงโทษประหารชีวิตทั้งหมด จำนวน 245 คน ผลการศึกษาพบว่า นักโทษประหารชีวิตส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษา ประกอบอาชีพรับจ้าง สถานะคดีส่วนใหญ่เป็นคดีเต็ดขาด ด้านฐานความผิด

ส่วนใหญ่เป็นคดีฆ่าอมรับผิดและการปฏิเสธการกระทำความผิดส่วนใหญ่จะไม่ยอมรับว่าตนเองได้กระทำความผิดจริง ส่วนใหญ่มีความกลัวต่อโทษประหารชีวิต ส่วนใหญ่มีความรู้ระดับปานกลางเกี่ยวกับโทษประหารชีวิตโดยวิธีฉีดยาพิษและความรู้เรื่องโทษประหารชีวิต ในการศึกษาครั้งนี้ได้มีข้อเสนอแนะว่าสมควรที่จะยังคงโทษประหารชีวิตไว้ เนื่องจากนักโทษประหารชีวิตส่วนใหญ่มีช่วงอายุอยู่ในวัยกลางคน เป็นวัยที่มีความรู้สึกนึกคิด รู้ผิดชอบชั่วดีว่าการกระทำใดควรหรือไม่ควร นอกจากนี้ นักโทษที่ศาลตัดสินให้ประหารชีวิตมี 2 ประเภท คือ คดีความผิดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติยาเสพติดและคดีฆ่าผู้อื่น ซึ่งเป็นคดีอุกฉกรรจ์และสะท้อนขวัญต่อสาธารณะชนโดยทั่วไป หากไม่มีโทษประหารชีวิต นักโทษเหล่านี้ก็จะกลับไปกระทำความผิดขึ้นอีกครั้งอย่างไม่เกรงกลัวกฎหมายเมื่อได้รับการพ้นโทษ และเป็นที่สังเกตว่าการกระทำความผิดครั้งนี้การกระทำผิดเป็นครั้งที่สองขึ้นไป จึงทำให้พิจารณาได้ว่าการกระทำความผิดไม่ได้เกิดจากความพลาดพลั้งหรืออารมณ์ชั่ววูบ แต่เป็นการกระทำความผิดจนติดเป็นนิสัย จากผลการศึกษาผู้วิจัยเห็นว่าควรจะมีการพัฒนาแนวทางในการลงโทษผู้กระทำความผิดคดีอาญาที่มีโทษประหารชีวิต เพราะผลการศึกษาได้แสดงให้เห็นว่านักโทษประหารชีวิตส่วนใหญ่มีคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด คดีฆ่าผู้อื่น ซึ่งเป็นคดีที่สร้างความสะเทือนใจและความกลัวให้กับคนในสังคม นอกจากนี้แล้วควรจะมีการศึกษาและพัฒนาในด้านความรู้ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับโทษประหารชีวิตโดยวิธีการฉีดยา

วิศิษฐ์ เจนนานนท์ (2545) ได้ศึกษาเรื่อง โทษประหารชีวิต: ศึกษาวิธีการบังคับโทษด้วยการฉีดยากับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาพบว่า มาตรการทางกฎหมายที่บัญญัติรองรับตามมาตรา 19 ที่แก้ไขใหม่ยังไม่มี ความชัดเจนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการปฏิบัติ และมีการวิเคราะห์แนวทางของกฎหมาย พบปัญหาข้อขัดข้องและอุปสรรคในการประหารชีวิตด้วยวิธีการฉีดยาว่ามีขั้นตอนวิธีการดำเนินการ ในประเด็นดังนี้ ปัญหาในเรื่องของจริยธรรมทางการแพทย์ ปัญหาในเรื่องผู้ทำหน้าที่ฉีดยา เนื่องจากเพศฆาตความชำนาญในการหาเส้นเลือดใหญ่ที่จะแทงเข็มฉีดยา ปัญหาในเรื่องอุปกรณ์เครื่องมือในการประหาร ปัญหาในเรื่องการถูกทำลายของอวัยวะภายใน การบริจาควัยวะของนักโทษที่ถูกประหารชีวิต และปัญหาการทุจริตเรื่องยา การศึกษาของวิศิษฐ์ เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าปัจจัยด้านแนวทางการพัฒนาการลงโทษผู้กระทำความผิดที่มีโทษประหารชีวิตโดยวิธีการฉีดยาในประเด็นย่อยเรื่องของสารพิษหรือการพัฒนาคุณภาพของ และความเชี่ยวชาญของเจ้าหน้าที่ที่มีความน่าสนใจจึงได้นำมากำหนดเป็นตัวแปรตามเพื่อศึกษาหาแนวทางการพัฒนา ดังปรากฏในกรอบแนวคิด

ภา สารสิน (2522) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการควบคุมยาเสพติดในประเทศไทย การศึกษาเฉพาะกรณีถึงมาตรการและยุทธศาสตร์เพื่อความมั่นคงของชาติผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ยาเสพติดเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การควบคุมยาเสพติดจึงต้องดำเนินการ 2 ด้าน คือ ควบคุมเพื่อลดยา ทั้งสารเสพติดกับอนุพันธ์ และสารเสพติดสังเคราะห์ทางเคมี และควบคุมเพื่อลดจำนวนผู้ติดยาเสพติด และผู้มีแนวโน้มว่าจะติ

ยาเสพติด การควบคุมยาเสพติดของไทยได้ดำเนินการหลายวิธี เช่น การปราบปราม ยาเสพติดการป้องกัน และการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด โดยการศึกษาแก่ประชาชนซึ่ง เป็นที่ยอมรับว่ามีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันของคนในสังคมอย่างมาก การบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดในประเทศไทยส่วนใหญ่ยังดำเนินการไม่ครบขั้นตอน

กรมราชทัณฑ์ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2543) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องเส้นทางชีวิตของผู้ต้องขังในคดียาเสพติด พบว่า ผู้เสพส่วนมากเป็น เพศชาย มีอายุน้อยกว่า 25 ปี การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา สถานภาพครอบครัวในวัยเด็ก ที่อยู่ร่วมกับบิดมารดา สถานภาพโสด ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและขับรถรับจ้าง มูลเหตุจูงใจ ในการเข้าสู่ขบวนการเป็นผู้เสพ คือความอยากรู้ อยากลอง เพื่อนชักชวน เพื่อช่วยในการทำงาน และประสบปัญหาด้านสุขภาพ ส่วนผู้ค้ารายย่อย ปัจจัยส่วนบุคคลใกล้เคียงกับผู้เสพต่างกันตรง ที่ส่วนใหญ่สมรสแล้ว มูลเหตุจูงใจเนื่องจากประสบปัญหาเศรษฐกิจ ไม่มีทางเลือกในชีวิต หลังพ้นโทษส่วนใหญ่จะไม่กลับไปค้ายาเสพติดอีก สำหรับผู้ค้ารายใหญ่ อายุระหว่าง 31-40 ปี ระดับการศึกษาอาชีวศึกษา สถานภาพสมรสแล้ว ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว มูลเหตุจูงใจ เนื่องจากต้องการมีเงิน ธุรกิจประสบปัญหา เมื่อ พ้นโทษไม่ต้องการกลับไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดอีก

กรมราชทัณฑ์ กระทรวงมหาดไทย (2521) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหายาเสพติดใน เรือนจำและทัณฑสถานพบว่า ผู้ต้องขังชายเสพติดเพราะถูกเพื่อนชักชวน

ทินกร เกื้อกูล (2539) ได้ศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อการ กระทำความผิดฐานลักทรัพย์ของผู้ต้องขัง : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ต้องขังชายในเรือนจำกลางคลอง เปรม และเพื่อทราบถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจ และสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อการกระทำความผิดฐานลัก ทรัพย์ ประชากรได้แก่ นักโทษเด็ดขาดที่กระทำความผิดฐานลักทรัพย์จำนวน 371 คน ผลการทดสอบ สมมติฐานโดยใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 พบว่าอายุ สภาพครอบครัว ระดับการศึกษา รายได้ และภาวะการมีงานทำ ไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ส่วนการคบเพื่อน มีความสัมพันธ์กับการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ สำหรับถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับจำนวน ระยะเวลาที่ต้องโทษ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งที่กระทำความผิด

เยาวลักษณ์ ศรีเผด็จ (2523) ได้รวบรวมผลดีและผลเสียของโทษประหารชีวิตตลอดจน ข้อโต้แย้งและสนับสนุนในการใช้โทษประหารชีวิต และได้แสดงความคิดเห็นว่าควรมีโทษประหาร ชีวิตอยู่ต่อไป เพราะความรุนแรงของโทษนี้สามารถควบคุมประชาชนให้เป็นไปในทางที่ดีและเป็น ระเบียบได้ นอกจากนี้การลงโทษประหารชีวิตผู้กระทำความผิดอุกฉกรรจ์ยังมีผลดีหลายประการ คือ สังคมจะปลอดภัยจากผู้กระทำความผิด เพราะได้ตัดผู้กระทำความผิดออกไปจากสังคมอย่างเด็ดขาด สามารถยับยั้งผู้ที่กระทำความผิดในโอกาสต่อไป ทำให้ประชาชนเคารพกฎหมายและกระบวนการ ยุติธรรม และไว้วางใจในความปลอดภัยที่รัฐมอบให้

ประคนธ์ พันธุ์วิชาติกุล (2521) แสดงความเห็นและข้อเสนอแนะในปัญหาว่าประเทศไทยควรจะยกเลิกโทษประหารชีวิตหรือไม่ โดยพิจารณาจากเหตุผลและข้อเท็จจริง ดังนี้

1. การยกเลิกโทษประหารชีวิตมีข้อเสียที่ว่า ประชาชนหรือเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องจะอ้างปัญหาอาชญากรรมที่เพิ่มขึ้น ให้เป็นความรับผิดชอบของการยกเลิกโทษประหารชีวิตแต่เพียงอย่างเดียว

2. ประเทศที่ยกเลิกโทษประหารชีวิตล้วนแต่เป็นประเทศที่อยู่ในทวีปยุโรป ประเทศสหรัฐอเมริกาบางรัฐซึ่งเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มาตรฐานการศึกษาของประชาชนสูงกว่าประเทศไทยมาก ความนึกคิดและการยับยั้งชั่งใจจะดีกว่า ในขณะที่ประเทศไทยเป็นเมืองร้อน คนอารมณ์ร้อนโกรธง่าย ประชากรมีจำนวนมากทำให้สภาพเป็นอยู่ลำบากขัดสน อาจกล่าวได้ว่าสภาพเป็นอยู่ในคุณมีความสุขสบายมากกว่า ดังนั้นการลงโทษจำคุกจึงไม่ทำให้เกิดความเกรงกลัวเท่ากับโทษประหารชีวิต

3. ถ้ายกเลิกโทษประหารชีวิต ผู้ที่คิดจะกระทำความผิดร้ายแรงอาจจะเกิดการเปรียบเทียบได้ว่าถ้าฆ่าคนที่ตนเกลียดแค้นให้ตายไปเสียเพียงแต่ถูกจำคุกเท่านั้น เมื่อมีการอภัยโทษก็อาจจะมีโอกาสออกจากคุกได้อีก ตนจึงเป็นฝ่ายได้เปรียบฝ่ายตรงข้าม จึงเป็นสาเหตุให้มีการกระทำความผิดอุกฉกรรจ์มากขึ้น

4. วัตถุประสงค์ในการลงโทษ บางกรณีจะต้องใช้ทฤษฎีแก้แค้นทดแทนหรือข่มขู่ ถ้าหากยกเลิกการประหารชีวิตไปแล้ว ก็เท่ากับกฎหมายของบ้านเมืองขาดสภาพบังคับ อาจมีการแก้แค้นทดแทนกันเองโดยอิสระ

5. ข้ออ้างที่ว่าโทษประหารชีวิตโหดร้ายทารุณผิดมนุษยธรรม แต่ถ้ามองเหตุบรรเทาโทษ ศาลไทยก็เปิดโอกาสให้มีการลดโทษให้จำเลยอยู่แล้วในกรณีที่มีเหตุอันควร

6. การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลในโทษต่างๆ นั้น ไม่ว่าจะเป็นโทษประหารชีวิตหรือไม่ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาชญาภิเปิดโอกาสให้จำเลยอุทธรณ์และฎีกาได้ ความผิดพลาดต่างๆ จะมีโอกาสเกิดขึ้นน้อยมากหรือแทบจะไม่มีเลย

ชนินันท์ ศรีธีระวิศาล (2523) ได้ทำการสำรวจทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการลงโทษผู้กระทำความผิดอาญาและประชาชนโดยทั่วไปในเรื่องการลงโทษประหารชีวิต ซึ่งได้แก่ พนักงานตำรวจ พนักงานอัยการ และผู้พิพากษา สำหรับประชาชนโดยทั่วไปได้สุ่มตัวอย่างจากผู้มีอาชีพรับราชการ นิสิต นักศึกษาและผู้มีอาชีพค้าขาย จากการสำรวจปรากฏว่าประชาชนส่วนใหญ่ยังต้องการคงไว้ซึ่งโทษประหารชีวิต เป็นโทษที่มีลักษณะข่มขู่ทำให้บุคคลอื่นไม่กล้ากระทำความผิด เป็นโทษที่ตัดผู้กระทำความผิดออกจากสังคมอย่างเด็ดขาด เหมาะสมกับประเภทความผิดร้ายแรงซึ่งเกิดขึ้นในปัจจุบัน

บงกช สัจจานิตย์ (2534) ได้ศึกษาเรื่อง โทษประหารชีวิตในทัศนะของพระอาจารย์ผู้สอนที่มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน 60 รูป และพระสงฆ์ซึ่งเป็นพระนักเทศน์ที่สภาศึกษามหามงกุฎราชวิทยาลัย จำนวน 3 รูป เพื่อที่จะทราบถึงความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อ

ปัญหาอาชญากรรม บทบาทของพระสงฆ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม อีกทั้งความคิดเห็นของพระอาจารย์ต่อโทษประหารชีวิต ตลอดจนข้อสนับสนุนและข้อโต้แย้งในการใช้โทษประหารชีวิต ผลจากการศึกษาเกี่ยวกับทัศนะของพระอาจารย์ต่อปัญหาอาชญากรรม พบว่าพระอาจารย์ร้อยละ 92.33 เห็นว่าพระสงฆ์เกี่ยวข้องกับปัญหาอาชญากรรม โดยการเผยแพร่ธรรมะให้ละเว้นอบายมุขต่างๆ และการมีบทบาทพัฒนาสังคมควบคู่ไปกับการพัฒนาศาสนา และพบว่าสาเหตุของปัญหาอาชญากรรมนั้น พระอาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่ามีปัจจัยต่างๆ ที่ผลักดันให้บุคคลกระทำความผิด อันประกอบด้วยอกุศลมูล คือ โลภะ โทสะ โมหะ กิเลส สภาพสังคม สภาพจิต ลักษณะทางกายภาพของผู้กระทำความผิด และสภาพสังคมที่ละเลยศีลธรรม อันนำไปสู่การเกิดปัญหาอาชญากรรมเช่นกัน

พิมพ์พรรณ ศิลปะสุวรรณ (2543) ได้สำรวจทัศนคติของผู้ต้องขัง เรื่องการตาย และการตัดสินใจลงโทษประหารชีวิต ด้วยการสัมภาษณ์และใช้แบบสอบถามจากจำนวนผู้ต้องขังจำนวน 1,416 คน ในเรือนจำ 5 แห่งในกรุงเทพมหานครและจังหวัดนนทบุรี ผลจากการสำรวจความคิดเห็นแบ่งออกเป็นหัวข้อต่างๆ ได้แก่ วิธีการตาย วิธีการประหารชีวิต กลุ่มที่สมควรถูกประหารชีวิต เป็นต้น ผลจากการวิจัย พบว่า ผู้ต้องขังจำนวน 89% เลือกขอให้ได้รับการบรรเทาอาการเจ็บป่วยก่อนตาย ในขณะที่ผู้ต้องขังจำนวน 56% ต้องการให้ใช้วิธีฉีดสารพิษให้ตาย โดยให้เหตุผลว่าเพื่อให้ตายอย่างสงบ ไม่ทรมาน ศพไม่น่าเกลียดและสะอาด ในขณะที่ผู้ต้องขังจำนวน 24% มีความเห็นว่าควรใช้วิธียิงด้วยอาวุธปืนเพื่อความสะอาดและสาสมกับความผิด และเพื่อให้เกิดความกลัวต่อผู้ที่คิดจะกระทำความผิด สำหรับความคิดเห็นของผู้ต้องขังที่เห็นว่าฐานความผิดที่ควรจะให้โทษประหารชีวิต พบว่า ผู้ต้องขังจำนวน 41% เห็นว่าควรเป็นผู้ที่ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาและทารุณกรรม เช่น ช่มชืนและฆ่าบุพการี ส่วนผู้ต้องขังอีก 21% เห็นว่าควรเป็นกลุ่มนักโทษค้ายาเสพติดรายใหญ่ และที่เหลือเห็นว่าควรเป็นกลุ่มพวกชายชาติ คอรัปชั่น นอกจากนี้ในส่วนของผู้ต้องขังจำนวน 47% เห็นว่าสมควรที่จะมีโทษประหารชีวิต ส่วนที่เหลือเห็นว่าไม่ควร มีโทษประหารชีวิตแต่ควรกักขังให้นานกว่าเดิม

Aassumption (ABAC.) (2543) ได้สำรวจความคิดเห็นของประชาชนในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลจำนวน 1,092 คนต่อวิธีการลงโทษประหารชีวิต พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ 86.2% เห็นว่าโทษประหารชีวิตยังมีความจำเป็นที่จะต้องอยู่ในประเทศไทย 10.7% ระบุว่าไม่จำเป็นต้องมี และ 55.4% เห็นว่าวิธีการประหารชีวิตด้วยการฉีดสารพิษเข้าร่างกายเป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด ส่วน 33.4% เห็นว่าน่าจะยังคงมีวิธีการยิงเป้าไว้เหมือนเดิม ในส่วนของการกระทำความผิดที่สมควรถูกประหารชีวิต พบว่า คดีผลิตและค้ายาเสพติดมีจำนวน 40.8% เห็นว่าคดีช่มชืนแล้วฆ่าจำนวน 37.1% และจำนวน 36.2% มีความเห็นว่าคดีฆ่าโดยเจตนา

นอกจากนี้แล้วเปี้ยก จักรวรรดิ (2548) ได้รวบรวมข้อมูลคตินักโทษประหารชีวิต เช่น กรณีเปิดคำพิพากษาประหารชีวิต 2 ดังเกหนุ่มเห็น ชินใจฆ่าหม่อมผู้ดีมีเสียงชื่นชมมากมายกับกระบวนการยุติธรรมอันทรงประสิทธิภาพของเมืองไทย ในคดีช่มชืน ฆ่า นางสาวแคทเธอริน

อลิซาเบธ ฮอร์ดัน นักท่องเที่ยวชาวอังกฤษที่ตกเป็นเหยื่อ 2 ดังเกิ่นที่หาดละไม อ. เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี ดังเช่นกรณีเปิดคำพิพากษาหม่อมผู้ดี วันที่ 18 เมษายน 2549 หรือเพียง 2 สัปดาห์เศษ หลังเกิดคดีสะเทือนขวัญอื้อฉาวไปทั้งประเทศไทยและประเทศอังกฤษ ในคดีนาย วิชัย หรือเลาะ สมเขาใหญ่ และนายบัวลอย โพธิสิทธิ์ 2 ดังเกิ่น ช่มชืดและฆาตกรรม นางสาว แคทเธอริน คดีก็มาถึงบทสรุปในชั้นต้น หลังสรุปสำนวนส่งให้อัยการพิจารณา และเพียงวันเดียว อัยการก็สั่งฟ้องเพราะพยานหลักฐานแน่นหนา รวมทั้งคำสารภาพของ 2 ดังเกิ่นที่จําแนกต่อหลักฐาน โดยเฉพาะผลพินิจทางวิทยาศาสตร์ หรือดีเอ็นเอ ที่ตรวจได้ตรงกับเชื้อสฤจิที่พบในศพ หม่อมสาว คดีนี้ผู้ตายเป็นนักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นนโยบายของรัฐบาลต้องการให้ประเทศไทยเป็น เมืองที่สงบปลอดภัยแก่ชาวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยว การกระทำของจำเลยทั้งสองทำให้ประเทศไทยเสื่อมเสียชื่อเสียง ทำลายภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง ของให้ศาล ลงโทษจำเลยทั้งสองสถานหนัก เพื่อไม่ให้เป็นเยี่ยงอย่างแก่ผู้อื่นต่อไป

ศาลพิเคราะห์พฤติการณ์แห่งการทำความผิดของจำเลยทั้งสอง ที่ร่วมกันใช้ไม้เป็น อาวุธทำร้ายผู้ตาย ซึ่งผู้ตายอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้แล้ว จำเลยทั้งสองผลิตเปลี่ยน หมุนเวียนช่มชืดผู้ตายในสถานที่และเวลาที่ยากแก่การจะมีผู้พบเห็น ผู้ตายเองก็เป็นชาวต่างชาติ ไม่คุ้นเคยกับสถานที่และรูปร่างของคนท้องถิ่น หลังเกิดเหตุหากจำเลยทั้งสองหลบหนีก็สามารถ พ้นผิดได้โดยไม่ต้องฆ่าผู้ตาย จึงเห็นว่าการกระทำของจำเลยทั้งสอง เป็นการกระทำที่โหดเหี้ยมทารุณ และย้งนำเหตุซึ่งกระทำไปบอกเล่าให้พยานทราบ เป็นการกระทำที่ไม่เกรงกลัวกฎหมาย ราวกับความผิดที่ตนกระทำขึ้นเป็นเรื่องปกติธรรมดา เปี้ยก จักรวรรดิ (2548) พินักษาว่าจำเลย ทั้งสองมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาตามมาตรา 276 วรรค 2 มาตรา 289(7) ประกอบมาตรา 83 การกระทำของจำเลยทั้งสองเป็นความผิดหลายกรรมต่างกรรมให้ลงโทษทุก กรรมตามความผิดไป ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 ลงโทษหนัก - ประหาร กระทง แรกฐานร่วมกันช่มชืดกระทำชำเราหญิงซึ่งมิใช่ภรรยาของตน โดยใช้กำลังประทุษร้าย และร่วมกัน กระทำการอันเป็นลักษณะโทรมหญิง ให้จำคุกคนละ 20 ปี กระทงที่ 2 ฐาน หลังเสร็จสิ้นคำ พินักษา 2 ดังเกิ่นสีหน้าซีดเซียว เดินคอดกกลับขึ้นรถเพื่อส่งเจ้าเรือนจำ ด้านทนายเตรียมยื่น อุตธรณ์เพื่อขอลดโทษ โดยอ้างเรื่องจำเลยสารภาพ

เปี้ยก จักรวรรดิ (2548) ในประวัติของนักโทษที่ต้องโทษประหารชีวิตของศาลไทย มีหลายคดีอย่างเช่น คดีของนายชีอูย แซ่อึ้ง เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับมนุษย์กินคน ยังคงหลอกลอน อยู่ในใจของชาวบ้านตำบลทัพสะแก อำเภอกทัพสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อคนจีนโพ้นทะเล คนหนึ่ง ได้สร้างความหวาดกลัวสุดขีดให้กับผู้คนที่มีลูกหลานในวัยเด็ก และความโหดเหี้ยมผิด มนุษย์ของฆาตกรผู้นี้ยังไม่จางหายจากความทรงจำ โดยนายชีอูย แซ่อึ้ง ใช้มีดกรีดหน้าอกของเด็ก ยาวลงไปถึงหน้าท้อง ใช้มือควักหัวใจและตับออกมาใส่ในกระเป๋ากางเกงทั้งสองข้างทิ้งศพไว้ ก่อนจะกลับไปบ้านเอาหัวใจและตับใส่กาน้ำร้อนต้มกิน และเข้านอน การฆาตกรรมวิธการได้แพร่ สนะพัตออกไปอย่างรวดเร็ว อำเภอกทัพสะแกเกิดความระส่ำระสาย ตกอยู่ในความหวาดกลัว

ตำรวจเร่งหาตัวฆาตกรเป็นการด่วน แต่ก็คว้าน้ำเหลว หลังก่อเหตุวันนั้นซ้อยได้ตระเวนเดินทางขึ้นเหนือ ล่องใต้ ทั่วประเทศ กระทั่งล่วงเลยมาปีเศษ ฆาตกรโหดหวนกลับมาที่ทพสะแกอีกครั้ง โดยมารับจ้างอยู่กับนายเทียนเซีย แซ่ตั้ง และในเย็นวันที่ 22 มิถุนายน 2498 หลังกลับมาทพสะแกได้ 2 วัน ซ้อยประสบกับโรคอ่อนเพลียแรงอีกครั้ง จึงเดินทางไปโรงลิเก ที่อำเภอเขาสามร้อยยอด เพื่อหาเหยื่ออันโอชะ และได้สังหารเด็กหญิงกิมเลียง บุตรสาวชาวจีนคนหนึ่งอย่างเลือดเย็น เครื่องในเด็กถูกกัดกินอย่างเอร็ดอร่อยชาวฆาตกรรมโหดครั้งนี้เป็นที่โจษจันกันทั่ว ส่งผลให้ตำรวจจับกุมนายเจือ เสี่ยงเสนาะ อายุ 30 ปี และนายสนิท สังกาลวงศ์ อายุ 19 ปี เพื่อนบ้านของนายอินผา เนื่องจากก่อนเกิดเหตุทั้งสองคนมีเหตุทะเลาะวิวาทกับครอบครัวผู้ตาย พร้อมกับฆ่าอาฆาตไว้อย่างรุนแรง คล้อยหลังไป 4 เดือนเศษ เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2498 ซ้อยได้ก่อคดีฆ่าเด็กหญิงหนึ่งบุตรสาวชาวจีนอีกคนหนึ่ง ที่อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ หลังจากนั้นได้ย้ายที่พักพิงไปเรื่อยๆ จนกระทั่งกลางปี 2499 ฆาตกรรายนี้ได้ลงมืออีกระลอก แต่คราวนี้ซ้อยไปโผล่ที่กรุงเทพฯ เขามาเด็กหญิงสี่ ลูกสาววัย 5 ปีของชาวจีนอีก บริเวณสถานีรถไฟสวนจิตรลดากระทั่งวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2500 ซ้อยคิดที่จะกลับไปประจวบคีรีขันธ์ แต่บังเอิญแวะเที่ยวงานตรุษจีนที่จังหวัดนครปฐม พร้อมกับล่อลวงเด็กหญิงซิง อายุ 5 ขวบ ด้วยวิธีการเดิม ๆ คือควักตับและหัวใจออกมาต้มกิน ครั้นนั้นตำรวจเร่งติดตามตัวคนร้ายอย่างเร่งด่วน จับกุมตัวนายไสว ปิ่นสินไชย คนขายเนื้อในตลาดสดสมัยนั้น ปัจจุบันเป็นผู้ช่วย ส.ส. พรรคไทยรักไทย เขต 3 จังหวัดนครปฐม โดยตำรวจมีหลักฐานเป็นมีดเปื้อนเลือด ไฟฉาย และเกี้ยว ซึ่งเข้าใจว่าเป็นของนายไสว แต่กว่าจะรู้ว่าจับผิดตัว นายไสวต้องถูกกักขังอยู่ในเรือนจำนานถึง 1 ปี จึงได้รับอิสรภาพ ระหว่างนี้ซ้อยยังคงวนเวียนไปมาหลายจังหวัดโดยไม่รู้ร้อนรู้หนาวถึงสิ่งที่กระทำลงไป แต่ท้ายที่สุดก็หนีไม่พ้นบ่วงกรรม เมื่อซ้อยตัดสินใจลงมือกระทำกับเด็กชายสมบูรณ์ บุตรนายนาว่า บุญยกกาญจน์ ชาวจังหวัดระยอง เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2501 นายนาว่าได้ใช้เด็กชายสมบูรณ์ออกไปซื้อผักที่สวนของซ้อย ฆาตกรโหดโรคจิต เห็นเหยื่อ จิตใจเริ่มฟุ้งซ่าน หิวกระหาย อยากกินเครื่องในเด็กอีกครั้ง เมื่อนึกถึงตับสดๆ และหัวใจที่มีเลือดแดงฉานของเด็กชายรายนี้ ทั้งๆ ที่ซ้อยไม่เคยลงมือกับเด็กผู้ชายมาก่อน แต่ทว่าวันนั้นเขาทนแรงยั่วชวนไม่ไหว เขาใช้มีดแทงคอดูตามวิธีที่ถนัดก่อนจะใช้มีดพับเล่มเดิมกรีดหน้าอกจนถึงท้อง ควักตับกับหัวใจออกจากร่าง จากนั้นจึงเริ่มหันมาทำลายศพ แต่ยังไม่ทันได้เริ่ม มนุษย์กินคนจากชั่วเถาผู้นี้ถูกพ่อและอาของเด็กรุดตามมาพบเสียก่อน สุดท้ายเขาถูกจับส่งให้ตำรวจ และเข้าสู่การพิพากษาคดีในชั้นศาล โดยตลอดระยะเวลา 5 ปี หลังมานี้ ซ้อยฆ่าเด็กไปถึง 6 คน รอดตาย 1 คน สุดท้ายเขาถูกประหารชีวิตด้วยการยิงเป้า เมื่อวันที่ 17 กันยายน 2502 ปิดฉากคดีฆาตกรรมโหดไปในที่สุด

เปี้ยก จักรวรรดิ (2548) คดีเลือดผาด ทพสายทอง เป็นการรื้อฟื้นตำนานคดีขุนโจรอย่างเลือดผาด ทพสายทองการประหารชีวิตด้วยการยิงเป้าแล้ว แต่มีการตัดหัวเสียบประจานไว้ที่หน้าองค์พระปฐมเจดีย์สิ่งเหล่านี้คือคำถามที่เกิดขึ้นในใจของคนที่อยู่ร่วมเป็นสักขีพยานในลานประหารด้วย แม้เวลาจะผ่านมาเกือบครึ่งศตวรรษแล้วก็ตาม แต่นายผาด ทพสายทอง

ได้กลายเป็นตำนานขุนโจรผู้เลื่องระบือไปทั่ว 9 จังหวัดภาคกลางในเวลาอันสั้น จนอธิบดีกรมตำรวจในสมัยนั้นคือพลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ สั่งการให้พันตำรวจเอกประชา บุรณนิตย์ นายตำรวจมือปราบลงไปปราบปราม แล้วเดือนพฤศจิกายน 2500 ตำรวจผู้สบโอกาสมีข่าวลือสะพัดว่าเสือผาดจะปล้นบ้านดอนยายหอม จึงนำกำลังตำรวจนับร้อย มีอาวุธปืนคาร์บินประจำกาย โอบล้อมเป้าหมายไว้โดยไม่ให้ชาวบ้านระแคะระคาย ป้องกันไม่ให้ข่าวรั่ว เทียงคินเศษ เสือผาดพร้อมลูกน้อง โดยสารเรือมาขึ้นที่บ้านดอนยายหอม เมื่อเสือผาดก้าวขึ้นจากท่าเรือเท่านั้น กระสุนปืนจากทุกทิศทุกทางต่างระดมเข้าใส่เสือผาด ดังท่าฝนเดือนหก แต่แทนที่เขาจะกระโดดลงเรือ ซึ่งมีโอกาสรอดมากกว่า เขากลับวิ่งหนีไปในป่าที่เต็มไปด้วยกำลังตำรวจเหมือนตาข่ายที่แผ่คลุมไว้หมดแล้ว นั่นเป็นเพราะชะตาชีวิตเขาถูกขีดเส้นเอาไว้โดยอำนาจที่มองไม่เห็นสภาพสุดท้ายสิ้นสุดลงในที่นั่น เมื่อเสือผาดถูกนำตัวเข้ากรุงเทพฯพร้อมกับคำพิพากษาประหารชีวิตในเวลาต่อมา เสืออันยังงดาเนินมากกว่า 10 ปี ก็สิ้นสุดลงในเช้าวันหนึ่งที่หน้าองค์พระปฐมเจดีย์ ต่อหน้าประชาชนนับพันคน เขาถูกประหารด้วยการยิงเป้า จากนั้นได้ตัดหัวเสียบประจานไว้หน้าองค์พระปฐมเจดีย์ ลบตำนานขุนโจรผู้ยิ่งใหญ่ นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

เปี้ยก จักรวรรดิ (2548) คดีของเสือขาว ภาพระทึกขวัญ เมื่อบ่ายวันที่ 5 ธันวาคม 2505 ยังคงติดตาและฝังลึกอยู่ในจิตใจของพ่อค้าแม่ค้าชาวตลาดท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อย่างไม่มีวันลืมเลือน โดยเฉพาะนางนิดา เจริญจิตอุดม เจ้าของห้างเพชรทองนิดา หนึ่งในเหยื่อการปล้นอุกอาจครั้งนั้น ตำรวจได้จับกุมกลุ่มโจรเสือขาวได้แล้ว ศาลได้นำสืบพยานโจทก์และจำเลยนานกว่า 4 ปีเต็ม กระทั่งวันที่ 23 มีนาคม 2509 คณะรัฐมนตรียุคนั้นมีมติ ครม. สรุปให้ใช้มาตรา 7 แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พ.ศ. 2502 ให้กระทรวงมหาดไทยได้เบิกตัวนักโทษที่ปล้นตลาดท่าเรือ เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2505 ไปยิงเป้าหน้าตลาดท่าเรือ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพื่อไม่ให้เป็นการเยี่ยงอย่าง และเพื่อให้ขวัญและกำลังใจของประชาชนในย่านนั้นดีขึ้น สำหรับการยิงเป้าครั้งนั้น นับได้ว่าเป็นครั้งแรกที่จอมพลถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรีสมัยนั้นออกคำสั่งด้วยมาตรานี้ เวลา 13.30 นาฬิกาของวันที่ 24 มีนาคม 2509 ลานประหารชั่วคราวถูกกำหนดขึ้นที่สนามกีฬาโรงเรียนวิทยานุกูล ใกล้ทางรถไฟสายเหนือ ตำรวจและชาวบ้านที่ชั้นอาษาช่วยกันเตรียมลานประหารอย่างขะมักเขม้น หลักประหารที่ทำจากเสาไม้สน 6 ต้น ถูกปักเรียงกันเป็นแถว แต่ละต้นห่างกันประมาณ 1 เมตร ด้านหลังมีกระสอบทราย 200 ทำเป็นกำแพงกันกระสุน แวดล้อมด้วยตำรวจกว่า 600 นาย ที่ตรึงกำลังอยู่โดยรอบ ใกล้หน้าทีประหาร นักโทษทั้ง 6 คนถูกควบคุมตัวเดินเข้าสู่แดนประหาร บางคนถึงกับสิ้นเรี่ยวแรง แต่เจ้าหน้าที่ก็พาเข้าสู่หลักประหาร มัดมือ ปิดตา นั่งหันหลังให้เพชฌฆาต ก่อนที่ผ้าดิบสีขาวมีเป้ายิงกำหนดจุดถึงกลางหัวใจจะถูกขวางกันให้เป็นฉาก ระหว่างนักโทษประหารกับผู้ที่ทำหน้าที่เพชฌฆาตจำเป็นพันตำรวจเอกสมหวัง เพ็ญสุญ ผู้กำกับการตำรวจภูธรเขต 1 เป็นผู้ควบคุมการประหารพันตำรวจโทศุภกิจ ศรีสุระสงคราม รับหน้าที่ยิงนายใบ พันตำรวจตรีลชิตเจริญ ชูเวทย์ ทำหน้าที่ยิงนายสมบุรณ์ ร้อยตำรวจเอกชูพันธ์ ประยูรเวทย์ รับหน้าที่ยิงนายทวีร้อยละตำรวจเอกสหัส กิจชานนท์ รับหน้าที่

ยิงนายบุญเลิศ ร้อยตำรวจเอกประสาร ธนสุกาญจน์ รับหน้าที่ยิงนายมะลิ และร้อยตำรวจโทดำริ บุญกระพือ รับหน้าที่ยิงนายน้อย เวลา 14 นาฬิกาปากกระบอกปืนคาร์บินเล็งตรงไปยังเป้า กระดาษสีดำ ลั่นเสียงคำสั่งยิงจากพันตำรวจเอก สมหวัง เสียกระสุนปืน 6 ชุด 60 นัด ดังแผ่ก้อง สั่นหวั่นไหว กลิ่นคาวเลือดคลุ้งไปทั่วบริเวณ แต่ภายหลังสักซิปยานตรวจสอบ ยังพบว่า นายใบ นายมะลิ นายทวี ยังไม่ตายสนิท กระสุนอีก 3 ชุด จึงถูกบรรจุขึ้น ตามมาด้วยการยิงซ้ำอีกครั้ง คราวนี้ตรวจสอบอีกครั้งนักโทษทั้งหมดจบชีวิตคาหลักประหาร ในท่าคุกเข่า นัยน์ตาเบิกโพลง ถือเป็นการปิดฉากชีวิตดาวโจรอยุธยาอย่างน่าเอนี่ตอนา

เปี้ยก จักรวรรดิ (2548) คดีนายสุขุม เชิดชื่น ศาลพิพากษาประหารชีวิต รอระหว่างอุทธรณ์ โดยจำเลยมีความผิดฐานจ้างวาน ใช้ให้ฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน จำเลยปฏิเสธต่อสู้คดีตลอดมาและยังโยนความผิดให้ผู้อื่น ว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจลั่นแก๊ส เบิกความเท็จ เป็นการกระทำที่ไม่สำนึก จึงไม่มีเหตุผลโทษให้ จึงให้พิพากษาประหารชีวิตสถานเดียว

เปี้ยก จักรวรรดิ (2548) คดีไอ้สักหรือนายเรืองศักดิ์ ทองกุล วัย 22 ปี ฆาตรกรทมิฬ ที่ก่อเหตุฆ่าแขวนคอตระกูลบุญทวี 5 ศพรวด ซึ่งถูกจับขณะไล่ล่าออกจากที่หลบซ่อนมาซื้อหนังสือพิมพ์ ก็ให้การรับสารภาพอย่างไม่สะทกสะท้าน แต่คำพิพากษารั้งนี้ยังไม่ถึงที่สุด ฝ่ายจำเลยจะไม่อุทธรณ์แต่ตามระเบียบ เมื่อมีคำพิพากษาลงโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิต ศาลจะต้องยื่นอุทธรณ์ให้ภายในเวลา 1 เดือน เมื่อศาลอุทธรณ์มีคำตัดสินออกมาแล้ว จึงจะถือว่าสิ้นสุดหากเป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น ไอ้ศักดิ์หนีหลักประหารไม่พ้นแน่

เปี้ยก จักรวรรดิ (2548) คดีนายพัน สายทองศาลพิพากษาประหารชีวิต กระสุนจำนวน 6 นัด ที่แล่นออกจากปากกระบอกปืนทะลวงเข้าสู่ร่างนายพัน สายทอง นักโทษประหารคนที่ 3 เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2542 ถือเป็นการปิดฉากคดีสะเทือนขวัญ ชื่นใจนาง้องอ้อม เด็กหญิงสุพรรณษา เชิดชูอายุ 4 ปี อย่างเบ็ดเสร็จ นายประยุทธ์ สนั่น เจ้าหน้าที่เรือนจำระดับ 4 ทำหน้าที่เพชฌฆาตลั่นกระสุนสังหาร จำนวน 9 นัด ปิดฉากชีวิตอันต่ำช้าของไอ้พัน แม้จะมีตัวอย่างการลงโทษที่รุนแรงให้เห็นกันอยู่ แต่ก็ยังมีไอ้บ้ากามจำนวนไม่น้อย ยังก่อเหตุทารุณกรรมทางเพศกับเด็ก ตัวน้อยได้อย่างไม่มีหระ

เปี้ยก จักรวรรดิ (2548) คดีนายยงยุทธ องค์กรชัย ศาลพิพากษาประหารชีวิต มารดาผู้เสียหายรอวันนีมานานแล้ว คงเผาศพลูกสาวได้เสียที นางทองใส อาจสำลี ผู้เป็นมารดา นางสุภารัตน์ อาจสำลีพยาบาลสาว โรงพยาบาลห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ ที่ถูกฆ่าข่มขืนในห้องคลอดของโรงพยาบาล เมื่อกลางดึกของวันที่ 14 พฤษภาคม 2540 กล่าวทั้งน้ำตา หลังจากฆาตรกรโหดนายยงยุทธ องค์กรชัย อายุ 23 ปี ลูกจ้างชั่วคราวโรงพยาบาลเดียวกัน ถูกศาลจังหวัดศรีสะเกษพิพากษาให้ประหารชีวิต โดยเนื้อความของคำพิพากษาระบุถึงการทำความผิดของจำเลยแสดงให้เห็นว่าจำเลยมีจิตใจโหดเหี้ยม ไม่ยำเกรงต่อกฎหมายบ้านเมือง และได้กระทำต่อผู้ตายอย่างไร้มนุษยธรรม ศาลจึงไม่ลดโทษให้ โดยให้พิพากษาลงโทษประหารชีวิตจำเลยในข้อหาฆ่าผู้อื่นเพื่อปกปิดความผิดของตน

เปี้ยก จักรวรรดิ (2548) คดีนายจรินทร์ ลิทธิธรรม ศาลพิพากษาประหารชีวิต ไม่บ่อยครั้งนัก ที่อาจจะเรียกได้ว่าแทบไม่มีเลยก็คงไม่ผิด นักโทษที่มาตรการจะกระทำการอุกอาจ ด้วยการฆ่าเด็กยัดกลองพัสดุ ส่งไปกับขบวนรถไฟอย่างกับคดีจับตัวเด็กหนุ่มเรียกค่าไถ่เมื่อราว เกือบ 40 ปีก่อนมาตรการซ่อนเงื่อนที่สร้างความสยดสยองให้กับชาวเชียงใหม่ครั้งนั้น ต้องจบเมื่อ มาตรการที่ได้สมญานามว่ากระหังแดง คิษย์พระกาฬ ถูกจับได้และศาลพิพากษาตามประมวล กฎหมายอาญา มาตรา 289 ให้ประหารชีวิตจำเลย แต่คำรับสารภาพในชั้นสอบสวนเป็น ประโยชน์ต่อการพิจารณาคดี จึงมีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้จำเลยหนึ่งในสาม ตามประมวล กฎหมายอาญา มาตรา 52 (1) และมาตรา 78 คงให้จำคุกจำเลยไว้ตลอดชีวิต

เปี้ยก จักรวรรดิ (2548) คดีหมอบัณฑิต โมฆิตชัยวัฒน์ ศาลพิพากษาประหารชีวิต ปัจจุบันได้รับอภัยโทษ ลดเหลือจำคุกตลอดชีวิต เป็นการมาตรการรณรงค์นางศยามล ลาก่อเกียรติ ถูกนายแพทย์บัณฑิต โมฆิตชัยวัฒน์ จ้างวานฆ่าต่อหน้าลูกสาวตัวน้อย เหตุเกิดขึ้นในปี 2536 นับเป็นคดีสะเทือนขวัญอีกคดีหนึ่ง ที่เกิดขึ้น เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2537 ศาลชั้นต้นพิจารณา พิพากษาประหารชีวิตหมอบัณฑิต และศาลตัดสินจำคุกตลอดชีวิตทั้งสามคน จากนั้นหมอบัณฑิตได้ยื่นอุทธรณ์ แต่ไม่เป็นผล ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามศาลชั้นต้น วันที่ 23 กันยายน 2539 ศาลฎีกาพิพากษายืนตามศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ปัจจุบันหมอบัณฑิตได้รับการอภัยโทษ จากประหารชีวิต ลดเหลือจำคุกตลอดชีวิต

เปี้ยก จักรวรรดิ (2548) คดีตำนานโหด นายเสริม สาครราษฎร์ พุดกันไปตาม ๆ นานา ถึงการค้นพบหลักฐานสำคัญในคดีเสริมหั่นศพ นายเสริม สาครราษฎร์ อายุ 23 ปี นักศึกษา คณะแพทยศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 โรงพยาบาลวชิระพยาบาล ซึ่งก่อเหตุสะเทือนขวัญฆ่าชำแหละศพ นางสาวเจนจิราหรือปุย พลอยอรุณศรี อายุ 22 ปี นักศึกษาสาวคณะแพทยศาสตร์ชั้นปีที่ 5 มหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อต้นปี 2541 ตำรวจได้พบชิ้นส่วนเนื้อของนางสาวเจนจิราในถังขยะ ตำรวจเร่งสรุปสำนวนส่งอัยการพิจารณาสั่งฟ้อง ส่วนนายเสริมย้ายบ้านเข้าไปอยู่ในเรือนจำนับ แต่นั้น แต่แล้วคดีที่ทำท่าจะจบลงแบบง่าย ๆ กลับเกิดปัญหาขึ้น เมื่อนายเสริม สาครราษฎร์ กลับคำให้การและตั้งทนายสู้คดี ช่วงนี้เองตำรวจก็พบหลักฐานเพิ่มเติมใช้มัดมาตรการฆ่าหั่นศพ อย่างไม่คาดฝัน

เปี้ยก จักรวรรดิ (2548) คดีนายเกียรติศักดิ์ พูลสวัสดิ์ ศาลพิพากษาประหารชีวิต รับสารภาพลดเหลือจำคุกตลอดชีวิต จะมีใครคาดคิดว่าคนใกล้ชิดที่ได้รับความไว้วางใจที่สุดจะเป็นบุคคลคนที่น่าสะพรึงกลัวมากที่สุด อย่างกรณีนายเกียรติศักดิ์ พูลสวัสดิ์ ครูตีเด่นปี 2532 ผู้ สวมวิญญาณมัจจุราชมักถูกศิษย์วัยเพียง 12 ปี ก่อนจะยัดใส่โลงไม้แล้วโบกปูนทับนำไปทิ้งน้ำ ทั้ง ๆ ที่เขามีความสนิทสนมกับครอบครัวของเด็กยิ่งกว่าญาติสนิท ความจริงปรากฏขึ้นเมื่อตำรวจ ได้หลักฐานสำคัญ เป็นสมุดที่ปรากฏรอยกดจากปากกาเป็นข้อความเดียวกับจดหมายเรียกค่าไถ่ ซึ่งตำรวจสันนิษฐานว่านายเกียรติศักดิ์ใช้สมุดดังกล่าวรองขณะเขียนจดหมายเรียกค่าไถ่ รวมทั้ง ธนบัตรที่ทำตำหนิไว้ ซุกซ่อนอยู่บนพาดาน โดยส่วนหนึ่งหายไป ตามแนวทางสืบสวนพบว่านาย

เกียรติศักดิ์ได้นำไปซื้อสร้อยคำทองคำ 11 เส้นเพื่อให้กรรมการที่คัดเลือกเขาได้ตำแหน่งครูดีเด่น เป็นเวลานานกว่า 2 สัปดาห์ หลังจากได้ตัวคนร้าย ครอบครัวแสงรัตนทองคำ จึงได้นำศพน้องแมวมานำเพื่อกุศล เมื่อนายเสมออรัมศรี ออกไปทอดแหหาปลาในคลองชลประทานท่าราษฎร แล้วได้พบโลงศพขนาด 1.50 เมตร กว้าง 1 ฟุต สูง 10 นิ้ว มีปูนโบกทับมิดชิด กะทะปูนออกพบศพเด็กหญิงนอนนิ่ง ปราศจากลมหายใจอยู่ภายใน ที่น่าสลดใจเหนือสิ่งอื่นใดคือเด็กน้อยผู้นำส่งสารยังอยู่ในชุดพละ อย่างไรก็ตามนายเกียรติศักดิ์ยังให้การปฏิเสธ และต่อสู้คดีอยู่ในชั้นศาลอยู่นาน 2 ปี สุดท้ายก็ต้องยอมจำนนด้วยหลักฐาน ศาลพิพากษาประหารชีวิต แต่แล้วปี 2539 ได้รับการอภัยโทษ ลดเหลือจำคุกตลอดชีวิต

ผู้วิจัยได้หยิบยกกรณีการกระทำความผิดของนักโทษที่มีโทษประหารชีวิต ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแนวทางในการพัฒนาการลงโทษประหารชีวิตโดยวิธีการฉีดยาควรมีการศึกษาให้เป็นวิธีการลงโทษที่มีประสิทธิภาพ

2.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย

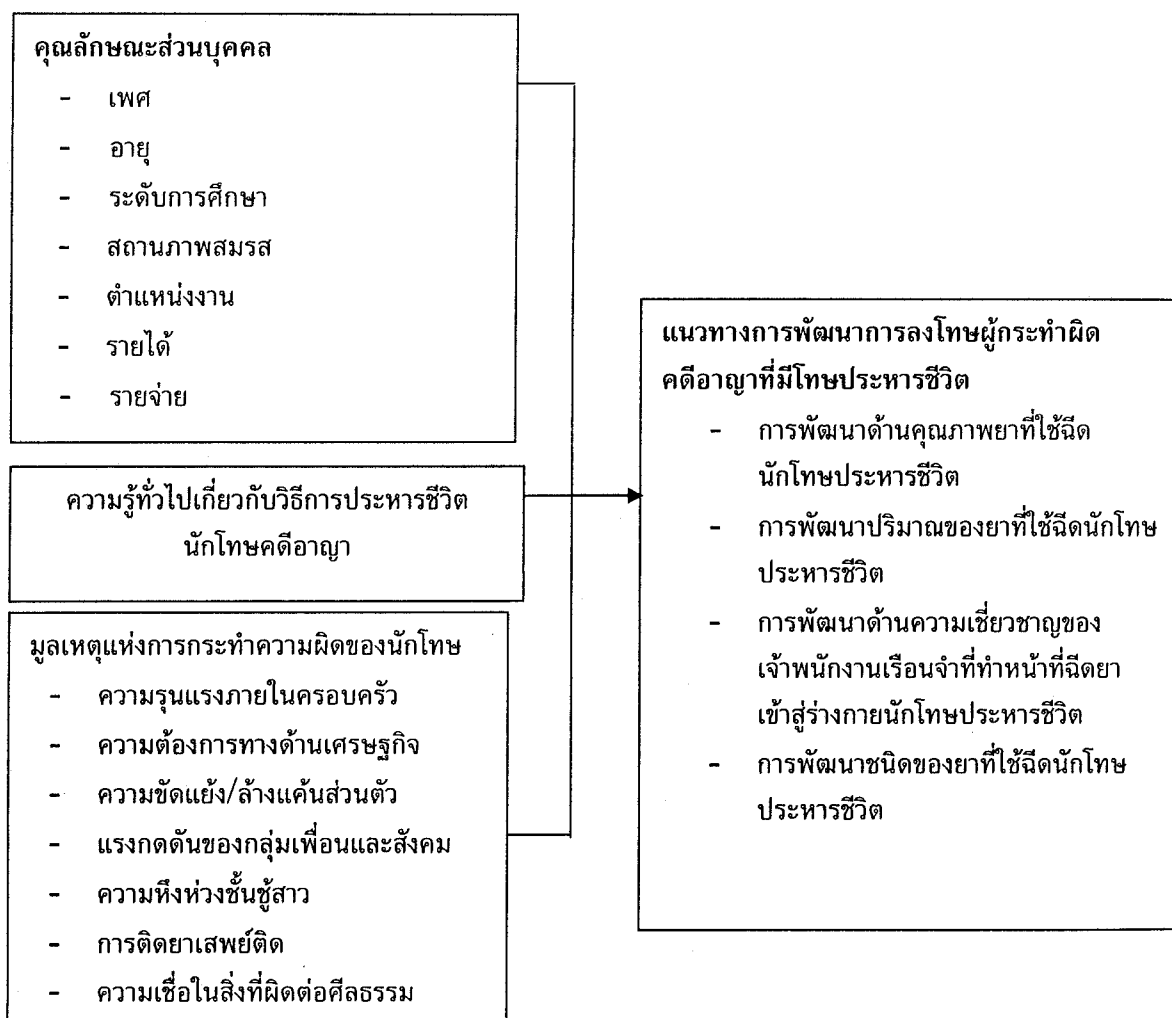
ผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและจากการอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion) ประกอบด้วย พนักงานสอบสวน ทนายความ เจ้าหน้าที่ศาลจังหวัดขอนแก่น เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ประธานทนาย และผู้พิพากษา ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2550 ณ ศาลจังหวัดขอนแก่น ได้พบว่ามีมูลเหตุการกระทำความผิดของนักโทษ ได้แก่

- ความรุนแรงในครอบครัว
- ความต้องการด้านเศรษฐกิจ
- ความขัดแย้ง/ล้างแค้นส่วนตัว
- แรงกดดันของกลุ่มเพื่อนและสังคม
- ความหึงหวงชั้นคู่สาว
- การติดยาเสพติด
- ความเชื่อในสิ่งผิดต่อศีลธรรม

นอกจากนี้ผลการอภิปรายกลุ่มยังได้พบว่าแนวทางการพัฒนาลงโทษผู้กระทำความผิดคดีอาญาที่มีโทษประหารชีวิตโดยวิธีการฉีดยา ได้แก่ การพัฒนาในด้านคุณภาพยาที่ใช้ฉีดนักโทษประหารชีวิต การพัฒนาปริมาณยา การพัฒนาด้านความเชี่ยวชาญของเจ้าหน้าที่ และการพัฒนาชนิดยา ซึ่งผลการอภิปรายทำให้ทราบว่า การประหารชีวิตผู้กระทำความผิดคดีอาญาที่มีโทษประหารชีวิตมีปัญหาและข้ออุปสรรค คือ ในเรื่องการขาดความเชี่ยวชาญของเจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้ประหารชีวิตนักโทษเนื่องจากองค์ความรู้เข้าเส้นเลือดของนักโทษ ซึ่งหากไม่ชำนาญก็จะทำให้เสียเวลา และนอกจากนี้ในเรื่องของการพัฒนายาก็เป็นประเด็นที่น่าสนใจเนื่องจากยาบางชนิดไม่มีผลิตในประเทศไทยต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ดังนั้นในการศึกษาค้นคว้าผู้วิจัยจึงได้นำผลของการ

อภิปรายกลุ่มมาบรรจุใช้ในกรอบแนวคิดเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ดังได้นำเสนอไว้ในกรอบแนวคิดต่อไปนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดในการศึกษา

2.9 สมมติฐานในการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานการวิจัยเพื่อตรวจสอบสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 เพศแตกต่างกัน แนวทางการพัฒนาการลงโทษผู้กระทำความผิดคดีอาญาที่มีโทษประหารชีวิตโดยวิธีการฉีดยาแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ระดับการศึกษาต่างกัน แนวทางการพัฒนาการลงโทษผู้กระทำความผิดคดีอาญาที่มีโทษประหารชีวิตโดยวิธีการฉีดยา แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ตำแหน่งงานแตกต่างกันมีแนวทางการพัฒนาการลงโทษผู้กระทำความผิดคดีอาญาที่มีโทษประหารชีวิตโดยวิธีการฉีดยา แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 อายุแตกต่างกัน แนวทางการพัฒนาการลงโทษผู้กระทำความผิดคดีอาญาที่มีโทษประหารชีวิตโดยวิธีการฉีดยา แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 5 สถานภาพสมรสแตกต่างกัน แนวทางการพัฒนาการลงโทษผู้กระทำความผิดคดีอาญาที่มีโทษประหารชีวิตโดยวิธีการฉีดยาแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 6 รายได้แตกต่างกันแนวทางการพัฒนาการลงโทษผู้กระทำความผิดคดีอาญาที่มีโทษประหารชีวิตโดยวิธีการฉีดยา แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 7 รายจ่ายแตกต่างกันแนวทางการพัฒนาการลงโทษผู้กระทำความผิดคดีอาญาที่มีโทษประหารชีวิตโดยวิธีการฉีดยา แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 8 ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายอาญาแตกต่างกัน มีแนวทางการพัฒนาการลงโทษผู้กระทำความผิดคดีอาญาที่มีโทษประหารชีวิตโดยวิธีการฉีดยาแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 9 มูลเหตุของการกระทำความผิดของนักโทษแตกต่างกับแนวทางการพัฒนาการลงโทษผู้กระทำความผิดคดีอาญาที่มีโทษประหารชีวิตโดยวิธีการฉีดยา แตกต่างกัน